

**IZVJEŠĆE O DRUŠTVENOJ ODGOVORNOSTI I
ODRŽIVOSTI 2021.**

Zagreb, srpanj 2022.

Sadržaj

Izjava Uprave	5
Održivo i odgovorno financiranje u fokusu EU-a.....	7
EU taksonomija.....	10
Uloga Europskog nadzornog tijela za bankarstvo - EBA (<i>European Banking Authority</i>).....	12
Više od 270 banaka dalo podršku Načelima odgovornog bankarstva	13
HBOR Društvena odgovornost i održivost	15
Naše okruženje.....	15
Okvir za procjenu materijalnih utjecaja HBOR-a	19
Zadovoljstvo korisnika	24
Osiguran kontinuitet podrške kroz redovne programe i programe u okviru Mjera COVID-19..	24
Digitalizacija kreditnih zahtjeva	24
Mjerenje utjecaja projekata	24
Regionalna prisutnost u Hrvatskoj kroz područne urede	25
Transparentnost	26
Financiranje podrška poduzetništvu i razvoju.....	28
Ublažavanje negativnih posljedica pandemije COVID-19 na gospodarstvo.....	28
Potpora inovativnim poduzećima kroz fond FRC2 Croatia Partners	30
CROGIP	31
Fond za transfer tehnologije.....	31
Investicijski fond Inicijative triju mora.....	31
Financijski instrumenti.....	32
Projekt pomoći poduzećima u osiguravanju likvidnosti.....	34
Podrška izvoznicima i poslovi osiguranja izvoza	35
Financiranje podrška zaštiti klime i okoliša	36
Nastavak uspješne provedbe ESIF kredita za energetske učinkovitost.....	37
Studije slučaja – NCFE, ELENA i EIAH.....	38
Dijalog sa zaposlenicima.....	42
Komunikacija sa zaposlenicima	42
Beneficije.....	43
Ravnopravnost spolova	44

Razvoj zaposlenika.....	47
Procjena radne uspješnosti	48
Zdravlje i sigurnost.....	48
Utjecaj na okoliš	50
Otpad	50
Energija.....	52
Korporativno upravljanje	53
Upravljačka tijela	53
Praćenje usklađenosti	55
Javnost rada	55
Antikorupcija.....	56
Sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma	58
Lokalne zajednice	59
Sponzorstva i donacije	59
Organizacijski profil	60
Vrijednosti	61
Pregled najvažnijih financijskih informacija za HBOR.....	63
Članstva.....	65
Zainteresirane strane.....	69
Praksa izvještavanja.....	69
GRI tablica sadržaja	71

Izjava Uprave

Poštovani,

HBOR-ovo Izvješće o društvenoj odgovornosti i održivosti daje pregled HBOR-ovih aktivnosti i inicijativa u području održivosti i održivog financiranja u 2021. godini.

Poslovanje HBOR-a tijekom 2021. obilježio je nastavak aktivnosti vezanih uz ublažavanje negativnih posljedica koje je na poslovanje hrvatskih gospodarstvenika imala pandemija COVID-19. Podaci na kraju 2021. ukazuju na to da je više od 70 posto svih kredita koji su odobreni poduzetnicima u okviru Mjera COVID-19 bilo podržano mjerama HBOR-a – kreditnim sredstvima ili programima osiguranja kredita. Ovaj udio i značaj uloge HBOR-a u pružanju podrške održivosti poslovanja hrvatskih poduzetnika posebno dolazi do izražaja kada se uzme u obzir da HBOR zapošljava samo 2 posto ukupnog broja zaposlenih u hrvatskom bankovnom sustavu u kojem HBOR-ova aktiva čini tek 5,4 posto ukupne aktive.

Osim odobrenja po Mjerama COVID-19, HBOR je nastavio s provedbom svih svojih postojećih programa kreditiranja, programa izvozno-kreditnog osiguranja i poticanja razvoja tržišta vlasničkog kapitala, ali i razvojem novih proizvoda i usluga.

U suradnji s resornim ministarstvima i nadležnim tijelima Republike Hrvatske, HBOR je tijekom 2021. bio aktivan sudionik izrade Nacionalnog plana oporavka i otpornosti – NPOO-a (iz Mehanizma za oporavak i otpornost – engl. *Recovery and Resilience Facility RRF*).

Poticanje konkurentnosti i internacionalizacije, uravnoteženog regionalnog razvoja i održivog klimatski i energetski neutralnog gospodarstva te razvoj tržišta vlasničkog kapitala definirani su kao ključna područja u Strategiji poslovanja HBOR-a u razdoblju od 2020. do 2024. te će u okviru NPOO-a HBOR provoditi financijske instrumente ukupne vrijednosti 1,925 milijardi kuna za poticanje upravo ovih područja. U prvoj polovini 2022. HBOR je započeo s provedbom financijskih instrumenata ukupne vrijednosti 1,1 milijardu kuna kojima je omogućeno povoljno financiranje novih investicija privatnog i javnog sektora usmjerenih prema jačanju konkurentnosti i otpornosti ekonomije, ali i tranziciji prema zelenom i digitalnom gospodarstvu. HBOR će kroz sredstva NPOO-a, osim već dostupnih povoljnih kredita, omogućiti i korištenja jamstava, a dio sredstava bit će usmjeren i na razvoj novih fondova rizičnog kapitala.

Bitno je naglasiti da svaki projekt koji koristi sredstva NPOO-a mora zadovoljiti načela nenanošenja bitne štete okolišnim ciljevima (engl. *Do No Significant Harm*) u smislu isključenja neprihvatljivih aktivnosti i provjere održivosti te biti usklađen s relevantnim zakonodavstvom EU.

Naime, Europa je 2021., kao lider globalne borbe protiv klimatskih promjena, nastavila odlučno provoditi svoje klimatske ciljeve. Tako je cilj smanjivanja emisija za najmanje 55 posto do 2030. (u usporedbi s razinama iz 1990.) i cilj klimatske neutralnosti do 2050. učinila pravno obvezujućima, kroz donošenje kompleksnog legislativnog klimatskog paketa.

Ovu ambiciju paralelno prati i financijski sektor kroz svoju podršku Ciljevima održivog razvoja i financiranje tranzicije prema klimatski neutralnoj i otpornoj, resursno efikasnoj i pravednoj ekonomiji. Kao odgovor na nove regulatorne zahtjeve, članovi i domaće i međunarodne financijske zajednice u 2021. postavili su klimatske aktivnosti/borbu protiv klimatskih promjena visoko na listu svojih strateških prioriteta. Banke, pa tako i HBOR, poduzimaju niz aktivnosti kako bi odgovorile na zahtjeve regulatora i izvora financiranja i usmjerile financijska sredstva na ona ulaganja kojima se smanjuje izloženost klimatskim rizicima i rizicima za okoliš.

Naša je uloga, kao razvojne i izvozne banke Republike Hrvatske, podržati zelenu tranziciju i tako osigurati financijsku stabilnost, održivi i uključivi rast. Osim kroz nove financijske instrumente u okviru NPOO-a, naše putovanje prema održivom financiranju kroz sustavno usklađivanje sa sveobuhvatnom EU zelenom agendom i Pariškim klimatskim sporazumom, započelo je u 2021. godini kroz aktivnosti projekta održivog financiranja naziva „Zaokret HBOR-ovih aktivnosti prema održivom financiranju i zelenoj tranziciji“ koji je financijski podržala i Europska unija kroz sredstva DG REFORM Instrumenta tehničke potpore. Naš je cilj razviti inovativna financijska rješenja i strategije, kako bismo ostvarili pozitivne okolišne i klimatske rezultate, ali i dodatne društvene benefite – kroz primjerice smanjenje nejednakosti, poticanje ravnopravnosti spolova, zapošljavanje mladih ili poboljšanje zdravlja. Stoga je glavni fokus naših nastojanja postaviti temelje financijske infrastrukture kroz koju ćemo podržati tranziciju svojih klijenata. Predstoje nam aktivnosti na prilagodbi internih sustava prikupljanja podataka o održivosti, odabir ključnih pokazatelja okolišnih, društvenih i upravljačkih faktora koji će biti uključeni u postupke donošenja odluka te razvoj novih, s održivošću povezanih proizvoda i usluga.

Dodatno, tijekom 2021. uskladili smo postupanja s profesionalnim i regulatornim standardima u području kreditiranja i osiguranja izvoza od strane države, propisanim od strane Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD), a slijedom zahtjeva dionika, poduzeli i dodatne iskorake u transparentnosti.

Polovicom 2022. HBOR je pristupio Hrvatskom poslovnom savjetu za održivi razvoj – HR PSOR, udruzi koju su osnovali vodeći gospodarstvenici Hrvatske kako bi poticali održivi razvoj u gospodarstvu i zastupali gospodarstvo u održivom razvoju. HBOR prati i podržava rad HR PSOR-a od 2008., a ulaskom u članstvo HBOR-u je omogućeno dodatno jačanje znanja i suradnje s domaćom poslovnom zajednicom koja je aktivna na ovom području.

HBOR će i u budućem razdoblju nastaviti poslovati odgovorno i u skladu s univerzalnim načelima održivosti UN Global Compact-a u području ljudskih prava, rada, okoliša i borbe protiv korupcije te redovito izvještavati o napretku primjene tih načela. Podržat ćemo aktivnosti lokalne mreže članica UN Global Compact Hrvatska i društvene zajednice u kojoj djelujemo i aktivno pridonositi ostvarenju Ciljeva održivog razvoja do 2030. godine.

Održivo i odgovorno financiranje u fokusu EU-a

Preusmjeravanje tokova kapitala u održive investicije

Akcijski plan za održivi rast kojim EU želi preusmjeriti tokove kapitala u održive investicije usvojen je 2018. godine. EU je tijekom 2019. i 2020. operacionalizirala pojedina akcijska područja djelovanja definirana ovim planom i poduzela značajne korake prema izgradnji održivog financijskog sustava. Usvojenom EU taksonomijom investitori i poduzeća dobivaju podlogu za donošenje informiranih odluka o ulaganju u ekonomske aktivnosti koje su usklađene s okolišnim ciljevima EU-a. Dugoročnom strategijom borbe protiv klimatskih promjena, predstavljenom 2020., EU i zemlje članice preuzele su obvezujuće ciljeve za redukciju neto stakleničkih plinova za najmanje 55 posto do 2030. u odnosu na 1990. godinu. Okvir EU za održivo financiranje ima ključnu uлогу u ostvarenju tih ciljeva i podupiranju održivog oporavka od pandemije COVID-19.

Ponukana nedovoljnom održivošću financijskog sustava u smislu zadovoljenja potreba društva, EU je potaknula donošenje najopsežnijih i najzahtjevnijih mjera u području održivog financiranja. Većinu mjera, kompleksnih i sveobuhvatnih, potaknuo je Akcijski plan za financiranje održivog rasta¹ (poznat i kao Akcijski plan za održivo financiranje), usvojen u ožujku 2018. godine. Akcijski plan dio je širih napora povezivanja financija sa specifičnim potrebama europske i globalne ekonomije, s naglaskom na postizanje koristi za planet i društvo tako što će:

- Preusmjeriti tokove kapitala prema održivim investicijama kako bi se postigao održiv i uključiv rast,
- Ugraditi održivost u upravljanje rizicima (upravljati financijskim rizicima klimatskih promjena, degradacije okoliša i društvenih problema),
- Poticati transparentnost i dugoročno razmišljanje u financijskim i ekonomskim aktivnostima.

Planom su uspostavljene 3 glavne sastavnice okvira za održivo financiranje i to:

- 1) sustav klasifikacije ili „taksonomija“ održivih djelatnosti;
- 2) okvir za objavljivanje za nefinancijska i financijska društva i
- 3) instrumenti za ulaganje, uključujući referentne vrijednosti, standarde i oznake.

¹ [Commission action plan on financing sustainable growth](#)

2018.: Temelji okvira EU-a za održivo financiranje

Izvor: Komunikacija Komisije od 6.7.2021. o Strategiji za financiranje tranzicije prema održivom gospodarstvu

U ožujku 2020. EU je predstavila svoju dugoročnu strategiju borbe protiv klimatskih promjena, a EU i zemlje članice preuzele su obvezujuće ciljeve za redukciju neto stakleničkih plinova do 2030. za najmanje 55 posto u odnosu na 1990. godinu. Kako bi Europski zeleni plan bio ostvaren, sastavljen je niz zakonodavnih prijedloga kojima se EU nastoji pripremiti za spomenuto smanjenje emisije stakleničkih plinova i preobrazbu gospodarstva, društva i industrije. Istovremeno, kroz dugoročni proračun EU-a i pripadajući paket za oporavak NextGenerationEU predviđena su financijska sredstva za potporu zelenoj tranziciji. Tako je 30 posto programa u okviru Višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. - 2027. (engl. *Multiannual financial framework for the years 2021 to 2027 - MFF*) namijenjeno djelovanjima u području klime, a nacionalni planovi država članica za oporavak i otpornost moraju sadržavati mjere koje 37 posto sredstava usmjeravaju na zelenu tranziciju i borbu protiv klimatskih promjena. Istovremeno, Europska investicijska banka (EIB) kao „klimatska banka EU“ poduzela je korake kojima podupire ovu tranziciju.

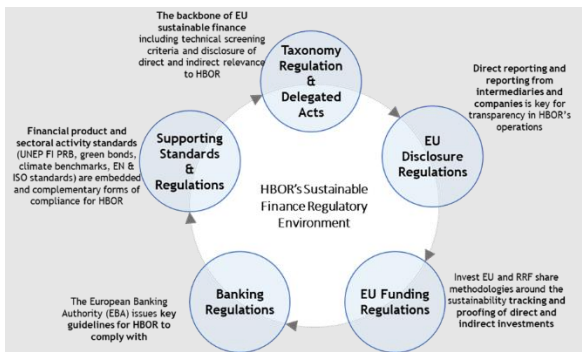
Od 2018. postignut je znatan napredak u postavljanju temelja okvira za održivo financiranje, i izgradnji njegovih sastavnica. Istovremeno, produbilo se razumijevanje što je potrebno za postizanje ciljeva održivosti, kao i globalni kontekst, pa je započela nova faza strategije održivog financiranja EU. U tom smislu i kako bi financijski sustav podržao prelazak gospodarstva na održivost, u strategiji su utvrđena četiri glavna područja u kojima će biti potrebne dodatne mjere:

- FINANCIRANJE PRELASKA NA ODRŽIVOST
- UKLJUČIVOST
- OTPORNOST I DOPRINOS FINACIJSKOG SEKTORA
- GLOBALNA AMBICIJA

Strategijom za financiranje tranzicije prema održivom financiranju rješavaju se izazovi potrebe za ulaganjima u tranziciju te osigurava pravedna tranzicija kao i prilagodba globalnom kontekstu. Komisija je pozvala sve relevantne dionike - središnje banke i nadzorna tijela, države članice, građane, lokalne vlasti te financijska i nefinancijska društva da poduzmu mjere u svojim područjima i maksimalno povećaju učinak ove strategije.

Kao jedan od dionika provedbe Strategije financiranja tranzicije, HBOR je poduzeo mjere u svojem području rada. U prošlom izvješću najavljeno mapiranje regulative o održivosti te analiza zahtjeva koji se primjenjuju na HBOR, provedeno je u okviru projekta podržanog iz Instrumenta tehničke potpore naziva *Zaokret HBOR-ovih aktivnosti prema održivom financiranju i zelenoj tranziciji*². Nalazi provedene dijagnostičke analize pokazali su da je iz EU regulative održivog financiranja za HBOR najvažnije sljedećih 5 komponenti:

1. TAKSONOMIJA I UREDBE
2. EU REGULATIVA O OBJAVAMA O ODRŽIVOSTI
3. EU REGULATIVA O FINANCIRANJU (InvestEU i RRF)
4. BANKARSKA REGULATIVA (EBA provedbeni vodiči)
5. STANDARDI (UNEP FI PRB, GBS i sl.)

Izvor: Dijagnostički izvještaj DG REFORM TSI2021 HBOR-ovog Projekta održivog financiranja

Više o projektu može se pronaći na strani 18 ovog izvješća.

² [TSI 2021 Reorient Croatian development bank's \(HBOR\) operations towards sustainable financing and green transition](#)

EU taksonomija

EU taksonomija je alat za pomoć investitorima i poduzećima, odnosno klasifikacijski sustav, koji će im omogućiti da prepoznaju okolišno održive gospodarske aktivnosti koje utječu na postizanje klimatski neutralnog gospodarstva i ciljeva Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama³. Taksonomija definira listu ekonomskih aktivnosti s ključnim kriterijima za procjenu njihovog doprinosa okolišnim ciljevima:

1. Ublažavanje klimatskih promjena,
2. Prilagodba klimatskim promjenama,
3. Održiva uporaba i zaštita vodnih i morskih resursa,
4. Prelazak na kružno gospodarstvo,
5. Sprečavanje i kontrola onečišćenja te
6. Zaštita i obnova bioraznolikosti i ekosustava.

Da bi se ekonomske aktivnosti smatrale usklađenim s taksonomijom, moraju udovoljavati sljedećim kriterijima:

- Značajno doprinositi ostvarivanju najmanje jednog od šest okolišnih ciljeva,
- Ne smiju izazivati značajnu štetu ostalim okolišnim ciljevima,
- Moraju se provoditi u skladu s barem minimalnim socijalnim i upravljačkim zaštitnim mjerama,
- Moraju biti usklađene sa specifičnim tehničkim kriterijima provjere.

Bitno doprinijeti jednom ili više od 6 okolišnih ciljeva

Ne nanijeti značajnu štetu bilo kojem drugom okolišnom cilju

Poštivati minimalne mjere socijalne zaštite u skladu s konvencijama Međunarodne organizacije rada (ILO)

Ponašati se u skladu s tehničkim kriterijima odabira

³ Pariški sporazum o klimatskim promjenama (franc. Accord de Paris) je klimatski sporazum potpisan 12.12.2015. na 21. zasjedanju Konferencije stranaka (COP 21) Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC) u Parizu. Glavni cilj sporazuma jest ograničavanje globalnog zatopljenja na znatno ispod 2°C, osiguravanje opskrbe hranom, ali i ojačavanje kapaciteta država da se bore s posljedicama klimatskih promjena, razvoj novih „zelenih“ tehnologija i pomaganje slabijim, ekonomski manje razvijenim članicama u ostvarenju svojih nacionalnih planova o smanjenju emisija. RH je ratificirao Pariški sporazum 17.3.2017. (NN 3/2017-16, međunarodni ugovori, zakon).

Smatra se da gospodarska djelatnost, prema taksonomiji, značajno šteti okolišnim ciljevima EU u sljedećim slučajevima:

1. UBLAŽAVANJE KLIMATSKIH PROMJENA - ako djelatnost dovodi do značajnih emisija stakleničkih plinova
2. PRILAGODBA KLIMATSKIM PROMJENAMA - ako djelatnost dovodi do povećanog štetnog učinka trenutačne klime i očekivane buduće klime, na samu tu djelatnost, ili na ljude, prirodu ili imovinu
3. ODRŽIVA UPORABA I ZAŠTITA VODNIH I MORSKIH RESURSA - ako je djelatnost štetna za dobro stanje ili dobar ekološki potencijal vodnih tijela, uključujući površinske i podzemne vode, ili za dobro stanje okoliša morskih voda
4. KRUŽNO GOSPODARSTVO, uključujući SPREČAVANJE NASTANKA OTPADA I RECIKLIRANJE - ako djelatnost dovodi do znatne neučinkovitosti u uporabi materijala ili u izravnoj ili neizravnoj uporabi prirodnih resursa ili ta djelatnost dovodi do znatnog povećanja stvaranja, spaljivanja ili odlaganja otpada, ili dugoročno odlaganje otpada može uzorkovati bitnu i dugoročnu štetu za okoliš
5. SPREČAVANJE I KONTROLA ONEČIŠĆENJA - ako djelatnost dovodi do znatnog povećanja emisija onečišćujućih tvari u zrak, vodu ili zemlju
6. ZAŠTITA I OBNOVA BIORAZNOLIKOSTI I EKOSUSTVA - ako je djelatnost u znatnoj mjeri štetna za dobro stanje i otpornost ekosustava ili štetna za stanje očuvanosti staništa i vrsta, uključujući onih od interesa za EU.

EU taksonomija sadrži ključne definicije za prepoznavanje okolišno održivih gospodarskih aktivnosti. U uvjetima razvoja tržišta koje ubrzano usvaja koncepte održivog financiranja i od HBOR-a se očekuje da prati ovaj razvoj te da koristi EU taksonomiju kao klasifikacijski alat, iako se na HBOR kao razvojnu banku obveze usklađivanja izričito i ne primjenjuju. Prema trenutnoj regulativi, financijske institucije trebaju započeti izvještavati o svojoj usklađenosti s Taksonomijom u 2024., do kada bi neophodni podaci za 2023. trebali biti dostupni.

Uloga Europskog nadzornog tijela za bankarstvo - EBA (*European Banking Authority*)

Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo⁴ (EBA) objavilo je 6. 12. 2019. EBA Akcijski plan o održivom financiranju⁵ u kojem je opisalo svoj pristup i vremenski okvir za ispunjavanje mandata vezanih uz okolišne, društvene i upravljačke čimbenike (engl. *ESG factors*, hrv. *ESG čimbenici*) koji na financijskim tržištima sve više dobivaju na značaju zbog klimatskih promjena, aktivnosti javnog sektora i cjelokupnog društva. Stoga je, prema ocjeni EBA-e, ključno da financijske institucije mogu pratiti i mjeriti ESG čimbenike kako bi upravljale rizicima tranzicije i fizičkim rizicima. Rizik tranzicije je rizik korisnika kredita koji proizlazi iz tranzicije postojećeg gospodarstva u gospodarstvo s niskim razinama ugljika i otporno na klimatske promjene, a može uključivati politički rizik, pravni rizik, tehnološki rizik, tržišni rizik i reputacijski rizik. Fizički rizik je rizik korisnika kredita koji proizlazi iz fizičkih promjena koje mogu prouzrokovati klimatske promjene kao što su oluje, poplave, požari, dugoročne promjene klime, porast razine mora, dostupnost vode i drugo. Kako su manifestacije ovih rizika neizvjesne, EBA je ohrabrila financijske institucije da što prije počnu inkorporirati ESG čimbenike u svoje poslovne strategije, identificirati ESG rizike i pratiti ih korištenjem jednostavnih mjernih alata kao što je omjer zelene imovine (engl. *green asset ratio GAR*).

Konačni EBA izvještaj o upravljanju i superviziji ESG rizika za kreditne institucije i investicijska društva⁶ objavljen je u lipnju 2021., a EBA preporučuje pravovremenu ugradnju ESG rizika u poslovne strategije, upravljačku strukturu i upravljanje rizicima te superviziju. Dodatno, prema EBA-i, EU taksonomija je kamen temeljac EU inicijativa o održivom financiranju i institucije trebaju razmotriti na koji način će koristiti taksonomiju, pri tome uzimajući u obzir svoje strateške ciljeve i regulatorne zahtjeve. EU taksonomija se može koristiti kao alat za klasifikaciju izloženosti, dizajn proizvoda, aktivnosti uključivanja s klijentima i postavljanje strateških ciljeva i mjera usklađenih s vlastitim apetitom za rizik. EBA je posebno naglasila da će obveznici Direktive o nefinancijskom izvještavanju trebati objaviti na koji način i u kojem opsegu se njihove aktivnosti mogu smatrati okolišno – održivima i u skladu s EU taksonomijom pa je pozvala institucije da aktivno razmotre na koji način će obveza primjene taksonomije posljedično utjecati na njihove poslovne aktivnosti. Od 2024. EBA očekuje da banke objave podatke o svojoj izloženosti ugljično intenzivnim aktivnostima i imovini koja može biti pod utjecajem fizičkih rizika koji proizlaze iz klimatskih promjena. EBA predlaže i korištenje BTAR (engl. *Banking Book Taxonomy Alignment Ratio*), kao ključnog pokazatelja kojim bi trebalo prikazati informacije o usklađenosti s klimatskim ciljevima i to o udjelu usklađenosti s EU taksonomijom, uključujući i izloženosti prema malim i srednjim poduzećima i drugim poduzećima koji nisu obveznici Direktive o nefinancijskom izvještavanju.

⁴ The European Banking Authority (EBA)

⁵ EBA Action Plan on Sustainable Finance

⁶ EBA Report on management and supervision of ESG risks for credit institutions and investment firms EBA/REP/2021/18

Više od 270 banaka dalo podršku Načelima odgovornog bankarstva

Financijska inicijativa UN-ovog programa zaštite okoliša (UNEP FI) je kroz Načela odgovornog bankarstva objavila viziju svojeg budućeg djelovanja. Bankarski sektor je time dobio sveobuhvatnu podlogu za rad u skladu s Ciljevima održivog razvoja UN-a i Pariškim sporazumom o klimatskim promjenama.

Načela odgovornog bankarstva daju okvir za razvoj održive bankarske industrije tako što je usklađuju sa 17 ciljeva održivog razvoja UN-a⁷ i Pariškim sporazumom o klimatskim promjenama. Oblikovale su ih banke članice UNEP FI-ja, njih 30 okupljenih u užem timu, a podršku njihovoj primjeni u tri godine od objave načela dalo je više od 270 bankarskih institucija širom svijeta. Šest ključnih Načela odgovornog bankarstva su:

- **NAČELO 1: USKLAĐIVANJE**
Usklađivanje poslovne strategije banke s potrebama pojedinaca i ciljevima društva, na način na koji su ovi ciljevi definirani u Ciljevima održivog razvoja, Pariškim sporazumom o klimatskim promjenama i relevantnim nacionalnim i regionalnim okvirima
- **NAČELO 2: UTJECAJ I DEFINIRANJE CILJEVA**
Upravljanje rizicima po ljude i okoliš koji rezultiraju iz djelovanja banke, njenih proizvoda i usluga, uz jačanje pozitivnih utjecaja i istovremeno smanjivanje negativnih utjecaja. Za najznačajnije utjecaje treba postaviti ciljeve i javno ih objaviti
- **NAČELO 3: KLIJENTI**
Odgovorno postupanje s klijentima, sve s ciljem poticanja održivih praksi i ekonomskih aktivnosti kojima se stvara blagostanje za sadašnje i buduće generacije
- **NAČELO 4: DIONICI**
Proaktivno i odgovorno savjetovanje, uključivanje i uspostavljanje partnerske suradnje s relevantnim dionicima u svrhu ostvarenja ciljeva društva
- **NAČELO 5: UPRAVLJANJE I KULTURA**
Ugradnja Načela odgovornog bankarstva u poslovanje banke te učinkovito upravljanje i oblikovanje kulture odgovornog bankarstva

⁷ U svrhu iskorjenjivanja siromaštva, smanjivanja nejednakosti, zaštite planete i osiguravanja napretka za sve, na 69. sjednici Opće skupštine UN-a 2015. godine, usvojeno je 17 Globalnih ciljeva održivog razvoja (engl. *Sustainable Development Goals – SDGs*), sa 169 specifičnih podciljeva, u okviru dokumenta 'Mijenjajmo svoj svijet: Agenda za održivi razvoj do 2030. godine'. Iako ciljevi nisu pravno obvezujući, od država članica UN-a očekuje se uspostava sustava za integriranje SDG-eva u nacionalne politike i praćenje provedbe putem dogovorenih pokazatelja. Europska komisija je 2016. godine izradila Komunikaciju pod nazivom: 'Daljnji koraci prema održivoj europskoj budućnosti – europsko djelovanje za održivost' kojom je postavljen okvir EU za postizanje SDG-eva i provedbi Agende 2030.

- **NAČELO 6: TRANSPARENTNOST I ODGOVORNOST**

Periodična procjena individualne i kolektivne primjene Načela odgovornog bankarstva te transparentno i odgovorno izvještavanje o pozitivnim i negativnim utjecajima i doprinosu ciljevima društva.

Načela su službeno obznanjena 22. 9. 2019., dan uoči početka zasjedanja Opće skupštine UN-a u New Yorku na temu klimatskih promjena. Podršku njihovom provođenju do kraja 2021. dale su banke vrijednosti aktive više od 84 trilijuna USD koje su se obvezale na oblikovanje financijskih proizvoda i usluga usmjerenih na održivost radi provođenja dalekosežnih promjena, što uključuje i mjerenje utjecaja gospodarskih aktivnosti na društvo i okoliš, kao i kontinuirane aktivnosti na razvoju održivog i niskougljičnog gospodarstva.

3 osnovna koraka u provedbi Načela su:

1. ANALIZA UTJECAJA – identificirati najvažnije utjecaja proizvoda i usluga na društva, ekonomije i okoliše u kojima banka djeluje
2. POSTAVLJANJE CILJEVA – postaviti i ostvariti mjerljive ciljeve u, za banku najvažnijim, područjima utjecaja
3. IZVJEŠTAVANJE – javno izvještavati o napretku po pitanju primjene Načela i biti transparentan u pogledu utjecaja i doprinosa.

HBOR | Društvena odgovornost i održivost

Naše okruženje⁸

Nakon što je zabilježen snažan pad gospodarske aktivnosti u 2020. uzrokovan pandemijom koronavirusa, 2021. godinu obilježio je oporavak hrvatskog gospodarstva. Naime, unatoč opterećenosti novim varijantama virusa COVID-19 te pritiscima rasta cijena uzrokovanih globalnim prekidima u dobavnim lancima opskrbe i rastućim cijenama energenata, stopa rasta realnog BDP-a u 2021. iznosila je 10,2 posto, nakon pada od 8,4 posto u 2020. godini. Najveći doprinos rastu gospodarske aktivnosti proizašao je iz ukupnog izvoza, a pozitivno je djelovalo i povećanje osobne potrošnje. Rezultati turističke sezone u 2021. godini, mjereno prihodima od turizma, gotovo da su dosegli rekordnu razinu zabilježenu u predpandemijskoj 2019. godini. Istovremeno, gospodarska aktivnost europodručja, nakon kontrakcije od -6,4 posto u 2020. godini, zabilježila je rast od 5,4 posto u 2021. godini.

Inflacija potrošačkih cijena ubrzala se tijekom 2021. na 2,6 posto u odnosu na 0,1 posto u 2020. godini. Doprinos ubrzanju rasta inflacije ogleda se u najvećoj mjeri u primjetnom porastu cijena energije i sirove nafte na svjetskom tržištu i teškoća u globalnim opskrbnim lancima nastalih uslijed jačanja globalne potražnje nakon zatvaranja gospodarstva zbog pandemije COVID. Godišnja stopa inflacije u europodručju također se ubrzala, s 0,3 posto u 2020. na 2,6 posto u 2021. godini.

Tijekom 2021. očuvana je stabilnost i otpornost financijskog sustava Republike Hrvatske. Bankovni sustav visoko je kapitaliziran, profitabilan i likvidan. Istovremeno, kvaliteta kreditnog portfelja nije bila narušena unatoč isteku moratorija odobrenih na kredite dane nefinancijskim poduzećima, a kao odgovor na pandemiju koronavirusa.

Kreditni rejting RH nije se mijenjao tijekom 2021. godine. Agencije Standard & Poor's i Fitch zadržale su investicijski kreditni rejting Hrvatske na BBB-, dok je agencija Moody's zadržala rejting na jednoj razini ispod investicijske ocjene (Ba1). Fokus tijekom 2021. bio je na procesu uvođenja eura, odnosno na ispunjavanju svih uvjeta sadržanih u Izvješću o konvergenciji.

Na razini Europske unije, u svrhu oporavka od pandemije pokrenut je poseban financijski instrument „EU sljedeće generacije“ (engl. *NextGenerationEU*) iz kojeg su sredstva počela pristizati u gospodarstva EU-a od ljeta 2021. godine. EU sljedeće generacije državama članicama omogućava da ulože u dugoročnu budućnost i otpornost društva i gospodarstva EU-a na nove krize, uz snažan naglasak na ubrzanje zelene i digitalne tranzicije.

⁸Izvor: Opće izvješće o aktivnostima Europske unije za 2021., European Commission Country Report Croatia 2020 i Strategija poslovanja Hrvatske banke za obnovu i razvitak za razdoblje od 2020. do 2024. verzija 2.0., Hrvatska narodna banka, Nacionalni plan oporavka 2021.-2026., srpanj 2021.

Glavni element instrumenta NextGenerationEU je Mehanizam za oporavak i otpornost (engl. *Recovery and Resilience Facility RRF*), pokrenut u veljači 2021., koji daje bespovratna sredstva i zajmove za potporu reformama i ulaganjima u državama članicama u vrijednosti do 723,8 milijardi eura (u tekućim cijenama). Instrument se temelji na uspješnosti jer se plaćanja vrše na temelju ostvarenja dogovorenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti. Stoga su države članice morale Europskoj komisiji dostaviti nacionalne planove u kojima su utvrđene reforme i ulaganja koje namjeravaju provesti do kraja 2026. godine.

Europska komisija već je ranije ocijenila da će za daljnji socioekonomski razvoj Hrvatske biti ključno oblikovanje zaokružene, dugoročne vizije za unapređenje okolišne održivosti, koja će potaknuti tranziciju iz linearnog u kružno gospodarstvo, smanjiti zagađenje zraka, unaprijediti vodovodnu mrežu i kanalizacijske sustave te potaknuti ulaganja u projekte zelene energije. Korištenje obnovljivih izvora energije u transportu i veća energetska učinkovitost omogućuju ostvarenje ciljeva održivog razvoja i skupnih ciljeva EU-a.

Tako je Hrvatskoj, kroz Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (NPOO), omogućeno korištenje bespovratnih sredstava, kao i zajmova za financiranje reformi i povezanih investicija u ukupnom iznosu od gotovo 10 milijardi eura kojima se ubrzava oporavak te povećava otpornost gospodarstva i društva. Dodatno, za Hrvatsku je za razdoblje 2021. – 2027. iz Višegodišnjeg financijskog okvira osigurano 9,6 milijardi eura iz kohezijske, sigurnosne i ribarstvene politike te 4,76 milijardi eura iz poljoprivredne politike.

Hrvatski Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. - 2026. (NPOO) prepoznaje izazove s kojima se suočava hrvatsko gospodarstvo i društvo, a mjere predložene planom usmjerene su na postizanje pametnog, održivog i uključivog rasta, te provedbu 76 reformi i 146 povezanih ulaganja koja imaju za cilj izgradnju gospodarske, društvene i institucionalne otpornosti. Istovremeno, plan doprinosi ostvarenju četiri opća cilja na razini EU-a: promicanju ekonomske, društvene i teritorijalne kohezije u EU, jačanju ekonomske i društvene otpornosti, smanjivanju društvenih i ekonomskih učinaka krize te poticanju zelene i digitalne tranzicije. Plan je odobren od strane Europske komisije u srpnju 2021. godine.

Uloga HBOR-a u Nacionalnom planu oporavka i otpornosti

U suradnji s resornim ministarstvima i nadležnim tijelima Republike Hrvatske, HBOR je kao nacionalna razvojna banka tijekom 2021. bio aktivan sudionik izrade NPOO-a.

Strategijom poslovanja HBOR-a u razdoblju od 2020. do 2024. poticanje konkurentnosti i internacionalizacije, uravnoteženog regionalnog razvoja i održivog klimatski i energetski neutralnog gospodarstva te razvoj tržišta vlasničkog kapitala definirana su kao ključna strateška područja. Zato će HBOR u okviru NPOO-a provoditi financijske instrumente za poticanje upravo ovih područja.

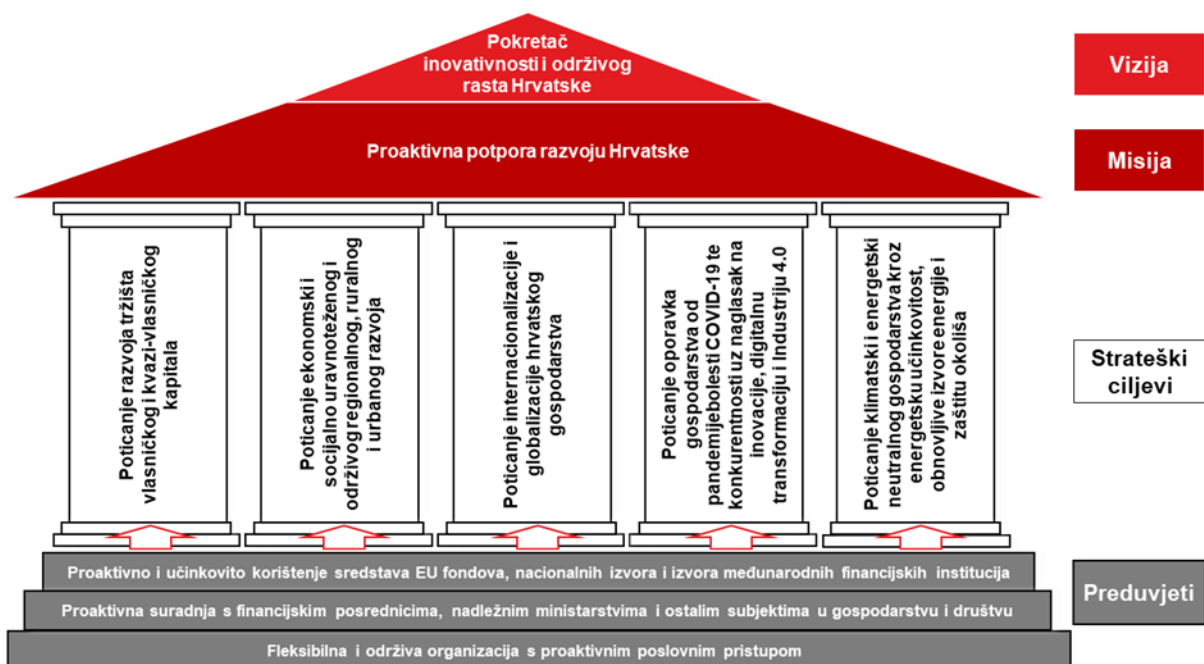
U tu svrhu, HBOR u okviru NPOO-a razvija nekoliko financijskih instrumenata ukupne vrijednosti 1,925 milijardi kuna. Financijski instrumenti koji će se provoditi do 2026. godine obuhvaćaju sljedeće:

- Krediti namijenjeni posebnim segmentima MSP-a privatnog sektora
- Subvencioniranje kamatnih stopa za privatni i javni sektor
- Jamstvene sheme za poduzeća srednje tržišne kapitalizacije i velika poduzeća
- Poticanje razvoja novih fondova rizičnog kapitala.

Provedba financijskih instrumenata izravnih kredita i subvencioniranja kamatnih stopa ukupnih vrijednosti 1,1 milijarde kuna započela je u prvoj polovini 2022. godine. Više o financijskim instrumentima u okviru NPOO-a dostupno na mrežnim stranicama HBOR-a.

Strategija poslovanja Hrvatske banke za obnovu i razvitak za razdoblje od 2020. do 2024.

Strategijom je definirana vizija HBOR-a kao pokretača inovativnosti i održivog rasta Hrvatske što treba postići proaktivnom potporom razvoju Hrvatske. Proaktivna potpora podrazumijeva aktivno praćenje i utvrđivanje potreba domaćeg tržišta, promjena na međunarodnim tržištima i stalnu interakciju s različitim dionicima. Cilj je pravovremeno prepoznati potrebe koje nisu na odgovarajući način prepoznate i valorizirane i na taj način raditi na smanjivanju tržišnih nedostataka. U cilju postizanja najvećih mogućih pozitivnih utjecaja na hrvatsko gospodarstvo i društvo kao i smanjivanja negativnih utjecaja, HBOR je definirao pet ključnih strateških ciljeva pod pretpostavkom ostvarenja organizacijskih i procesnih promjena.

Izvor: Strategija poslovanja Hrvatske banke za obnovu i razvitak za razdoblje od 2020. do 2024., verzija 2.0.

U okviru nove Strategije poslovanja HBOR-a za razdoblje od 2020. do 2024., revidirane 2021. godine, HBOR u kontekstu održivosti naglasak stavlja na:

- Pružanje podrške likvidnosti domaćem gospodarstvu i provedbu mjera oporavka od posljedica pandemije bolesti COVID-19⁹,
- Proaktivno, sustavno i održivo poticanje inovacijskog okruženja u Hrvatskoj,
- Poticanje razvoja financijskog tržišta,
- Poticanje održivog regionalnog, socijalnog i ekonomskog razvoja,
- Poticanje ostvarivanja gospodarskih i drugih ciljeva Vlade Republike Hrvatske,
- Ostvarivanje ciljeva Europske unije, 17 ciljeva održivog razvoja iz Programa UN-a za održivi razvoj do 2030. godine kao i klimatskih ciljeva utvrđenih Pariškim sporazumom.

Projekt - Zaokret HBOR-ovih aktivnosti prema održivom financiranju i zelenoj tranziciji – podržano kroz Instrument tehničke potpore za zemlje članice

Operativnu provedbu Strategije u kontekstu prilagodbe zahtjevima regulative o održivosti i održivog financiranja HBOR je započeo projektom naziva: *Zaokret HBOR-ovih aktivnosti prema održivom financiranju i zelenoj tranziciji* (dalje u tekstu: Projekt održivog financiranja)

Projekt je podržan kroz DG REFORM Instrument tehničke potpore (TSI2021). TSI je nasljednik Programa potpore strukturnim reformama koji je kroz pružanje stručnih znanja od 2017. podržao više od 1000 reformskih projekata u 27 država članica. U okviru TSI instrumenta od 2021. posebno se podupiru projekti s naglaskom na zelenu i digitalnu tranziciju, a HBOR-ov Projekt održivog financiranja jedan je od 13 projekata iz Hrvatske podržanih 2021. godine¹⁰.

Cilj Projekta održivog financiranja je ojačati HBOR u:

- razumijevanju okolišnih, klimatskih i društvenih rizika i njihovih implikacija na poslovanje te
- razvoju i provedbi sveobuhvatnog skupa održivih financijskih politika, postupaka, alata i mjerila, koji će HBOR-u omogućiti sustavnu procjenu okolišnih, klimatskih i društvenih rizika i mogućnosti koje proizlaze iz poslovanja klijenata i ulaganja te upravljanje izloženošću tim rizicima.

⁹ S obzirom na okolnosti izazvane pandemijom COVID-19, Strategija je 2021. izmijenjena na način da je strateška odrednica vezana uz poticanje konkurentnosti proširena i na poticanje oporavka gospodarstva od posljedica pandemije bolesti COVID-19.

¹⁰ Misija Generalnog direktorata Europske komisije za strukturnu reformsku podršku (engl. *Directorate General for Structural Reform Support (DG REFORM)*) je pružiti podršku implementaciji strukturnih i administrativnih reformi usmjerenih povećanju rasta.

Tehnička ekspertna podrška u trajanju od ukupno 18 mjeseci bit će pružena kroz holistički pristup koji se temelji na više ključnih faza i rezultata, a koji obuhvaćaju izradu dijagnostičkog izvještaja, prijedloga metodologija za upravljanje ESG rizicima i mjerenjima utjecaja, prijedloge upravljačkih, komunikacijskih i izvještajnih aktivnosti, izgradnju kapaciteta i treninge te izradu akcijskog plana za održivo financiranje HBOR-a.

Tehničku pomoć HBOR-u pružaju eksperti međunarodnog konzorcija¹¹ koji imaju kompetencije u različitim aspektima održivog financiranja.

Očekuje se da će projekt imati direktni utjecaj i benefite ne samo na interne nego i indirektno, na vanjske dionike HBOR-a. Povećat će se znanja i vještine zaposlenika i managementa HBOR-a za održivo financiranje i primjenu EU Taksonomije i Tehničkih smjernica o provjeri održivosti u okviru fonda InvestEU, kako bi mogli podržati održive i tranzicijske projekte hrvatskih poduzeća i mjeriti i pratiti njihove utjecaje. Istovremeno, koristi će imati i više drugih skupina dionika u Hrvatskoj – od poduzetnika i ulagača do financijskih institucija i tijela javne vlasti. Dionici će biti uključeni u projektne aktivnosti kroz konzultacije i objave nalaza projekta.

Projekt je službeno započeo u rujnu 2021., a očekivano trajanje projekta je 18 mjeseci ili do travnja 2023. godine. Do lipnja 2022. godini isporučeni su Dijagnostički izvještaj i Izvještaj o metodologijama za upravljanje ESG rizicima i mjerenje utjecaja.

Okvir za procjenu materijalnih utjecaja HBOR-a

Strategija poslovanja HBOR-a ključni je polazišni okvir za procjenu važnosti materijalnih utjecaja HBOR-a u kontekstu održivosti. Cjelovita procjena materijalnih utjecaja provedena je u dva koraka, u okviru pripreme izvješća o održivosti u 2019. i 2020. godini uz stručnu pomoć konzultanata. Tako su 2019. najprije identificirana ključna materijalna pitanja za HBOR, da bi 2020. godine bilo provedeno istraživanje procjene važnosti materijalnih utjecaja.

¹¹ AARC Consortium u sastavu: FRANKFURT SCHOOL OF FINANCE AND MANAGEMENT, Njemačka; TRINOMICS, Nizozemska i EKONERG, Hrvatska.

Procjena materijalnih utjecaja HBOR-a obuhvatila je one utjecaje koji mogu „dovesti do snažnijeg gospodarskog i socijalnog rasta, stvaranja dodane vrijednosti te smanjenja negativnih gospodarskih, socijalnih i ekoloških kretanja na nacionalnoj i regionalnoj razini“¹². Prema Načelima odgovornog bankarstva materijalni utjecaji su najznačajniji pozitivni i negativni okolišni, društveni i ekonomski utjecaji vezani za Ciljeve održivog razvoja, Pariški sporazum o klimatskim promjenama i druge relevantne međunarodne okvire, kao što su Vodeća načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima (engl. *Guiding Principles on Business and Human Rights*).

Vrednovani materijalni utjecaji 2020. godine bili su:

- Financiranje - podrška poduzetništvu i razvoju
- Financiranje - podrška zaštiti klime i okoliša
- Odgovorno financiranje
- Usklađenost sa zakonskim i europskim propisima
- Transparentnost
- Inovacije i digitalna rješenja
- Zadovoljstvo korisnika
- Dijalog sa zaposlenicima¹³.

Procjena relativne važnosti pojedinih materijalnih utjecaja i HBOR-ovog pristupa upravljanju tim utjecajima utvrđena je kroz istraživanje provedeno u ožujku 2020. putem online upitnika koji je sadržavao 3 grupe pitanja (grupa pitanja o misiji i viziji, grupa pitanja o važnosti materijalnih utjecaja i ciljeva održivog razvoja te grupa općih pitanja – vrsta skupine dionika i obilježja ispitanika). U istraživanju su sudjelovali predstavnici više skupina dionika - korisnika usluga, nevladinih udruga, domaćih i stranih banaka, poslovnih udruženja, dobavljača i drugih¹⁴. Nalazi istraživanja provjereni su u posebnoj internoj radionici, a temeljem svih rezultata izrađena je matrica materijalnih utjecaja. Ocjena je pokazala da su najvažnija područja utjecaja: Zadovoljstvo korisnika, Transparentnost i Financiranje – podrška poduzetništvu i razvoju.

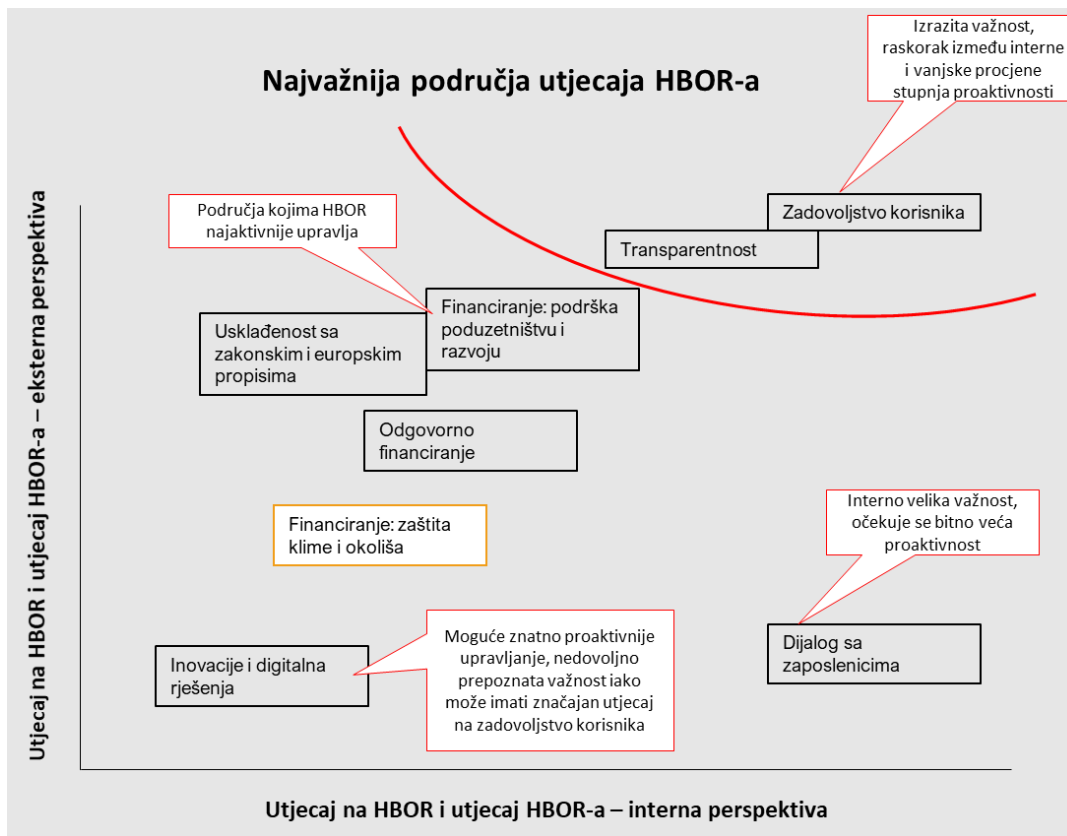
U skladu s nalazima ove procjene, struktura HBOR-ovih izvješća o društvenoj odgovornosti i održivosti (za 2019., 2020. i 2021. godinu) postavljena je tako da su najvažnija područja materijalnih utjecaja opisana kroz pojedinačna poglavlja.

¹² Strategija poslovanja Hrvatske banke za obnovu i razvitak za razdoblje 2020. – 2024. (Strategija)

¹³ 102-47

¹⁴ 102-43

Matrica materijalnih utjecaja HBOR-a^{15 16}

U 2021. nije rađena nova procjena materijalnih utjecaja, ali prema povratnim informacijama internih i vanjskih dionika konzultiranih u okviru projektnih zadataka Projekta održivog financiranja iz skupina zaposlenika i managementa, financijskih institucija, tijela javne vlasti i poslovnih udruženja, može se zaključiti da su sva identificirana područja materijalnih utjecaja ne samo potvrđena, nego dobila i na dodatnoj važnosti. Interni dionici izrazili su veliku potrebu i interes za jačanjem internih znanja o regulatornom okviru održivog financiranja i zahtjevima primjenjivima na HBOR i prepoznali izazove usklađivanja s takvim zahtjevima. Interni dionici fokusirani su na primjenu praktičnih i ostvarivih metodologija i pristupa kojima HBOR može usvojiti održivo financiranje i stvarno podržati zelenu tranziciju. Istovremeno, menadžment je svjestan prilika koje se pružaju kroz više namjenskih izvora financiranja dostupnih HBOR-u – od izvora dostupnih kroz posebne financijske institucije, do InvestEU i NPOO. Vanjski dionici prepoznali su važnost uloge HBOR-a u transformaciji hrvatskog tržišta i podržavanja održivih ekonomskih aktivnosti i klijenata koji imaju potrebe za financiranjem, kao i izazove takvog zaokreta.

¹⁵ 102-44

¹⁶ 102-47

Jasna poveznica između strateškog usmjerenja HBOR-a i Ciljeva održivog razvoja

U istraživanju procjene relativne važnosti pojedinih materijalnih utjecaja provedenom 2020. potvrđeno je da postoji jasna poveznica između ciljeva održivog razvoja (Cilj 7, 8, 9, 11, 12 i 13) i djelovanja HBOR-a usmjerenog na ostvarivanje četiri strateška cilja definirana u Strategiji poslovanja Hrvatske banke za obnovu i razvitak za razdoblje 2020. – 2024. Rezultati upućuju i na to da HBOR ima daleko veći utjecaj kroz Financiranje: zaštita klime i okoliša jer je najveći broj eksternih ispitanika, njih 60,78 posto, ocijenilo da HBOR može doprinijeti ostvarenju Cilja 7: Pristupačna i čista energija, dok je na drugom mjestu s 54,90 posto po ocjeni najvećeg mogućeg doprinosa Cilj 8: Dostojanstveni rad i gospodarski rast.

Strateški ciljevi	Ciljevi održivog razvoja kojima HBOR može najviše doprinijeti / na koje pozitivno utječe
Poticanje razvoja tržišta vlasničkog i kvazi-vlasničkog kapitala	
Poticanje ekonomski i socijalno uravnoteženog i održivog regionalnog, ruralnog i urbanog razvoja	
Poticanje oporavka gospodarstva od pandemije bolesti COVID-19 te konkurentnosti, uz naglasak na inovacije, digitalnu transformaciju i industriju 4.0	
Poticanje klimatski i energetske neutralnog gospodarstva kroz energetske učinkovitost, obnovljive izvore energije i zaštitu okoliša	

Može se zaključiti da u svjetlu Strategije poslovanja, HBOR u skladu sa svojim mandatom direktno doprinosi ostvarenju dva cilja održivog razvoja, a na strateškoj razini četiri cilja.

 	Direktan doprinos
   	Strateški i sektorski doprinos

Rezultati HBOR-ovog istraživanja svoju su potvrdu dobili i u nalazima komparativnog istraživanja u kojem je HBOR sudjelovao 2020. godine, kao član Međunarodnog kluba za financiranje razvoja (engl. *International Development Finance Club IDFC*). Alat umjetne inteligencije¹⁷ koji je pregledavao tekst HBOR-ovih Izvješća o održivosti iz 2018. i 2019. godine, te tražio jezične sklopove i terminologiju koja se može povezati s Ciljevima održivog razvoja pronašao je da su aktivnosti HBOR-a prikazane u izvješćima o održivosti podjednako usmjerene na sve grupe ciljeva - i ekonomske i okolišne i društvene.

Dodatno, prema najnovijim nalazima mapiranja Ciljeva održivog razvoja u aktivnostima HBOR-a iz svibnja 2022.¹⁸ potvrđeno je da ulaganja HBOR-a mogu ojačati i ubrzati zelenu tranziciju i podržati održivost društva u cjelini. HBOR treba doprinijeti ostvarenju svih 17 Ciljeva održivog razvoja kroz svoju misiju i aktivnosti. Mapiranje je pokazalo da je HBOR jako aktivan u području tri cilja i to: Cilja 8, Cilja 9 i Cilja 17¹⁹, koji su svi identificirani u više HBOR-ovih aktivnosti i mogu dodatno pojačati HBOR-ov položaj na tržištu. Istovremeno, postoji prostor za napredak za doprinos Cilju 7, Cilju 11 i Cilju 13 kao okosnici svih budućih napora za primjenu EU Zelenog plana. Fokus aktivnosti potencijalno se može usmjeriti na 3 ključna cilja: Cilj 8, Cilj 9 i Cilj 13, s time da je preporuka uz nalaz ovog mapiranja da za podršku klimatskim aktivnostima, HBOR-ova potencijalna klimatska ambicija treba slijediti ambiciju 1,5 °C smanjenja iz nacionalne Strategije nisko ugljičnog razvoja.

¹⁷ OECD-ov „SDG tracker tool“ korišten je za pregled dokumenata banaka sudionica istraživanja i mapiranje aktivnosti koje se mogu povezati s Ciljevima održivog razvoja. Više o nalazima istraživanja može se pronaći u IDFC SDG Framework Report: Towards SDG Alignment

¹⁸ Dijagnostički izvještaj DG REFORM TSI projekta, 23. 5. 2022.

¹⁹ Cilj 17: Partnerstvom do ciljeva

Zadovoljstvo korisnika

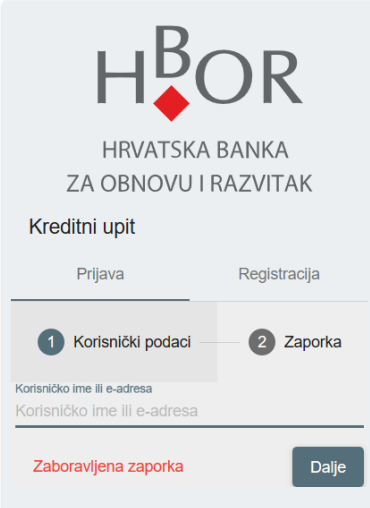
Osiguran kontinuitet podrške kroz redovne programe i programe u okviru Mjera COVID-19

Svih 9 programa kreditiranja HBOR-a bilo je aktivno i tijekom 2021. izravno i/ili putem poslovnih banaka. Izvoznicima je polovinom 2021. omogućeno kreditiranje obrtnih sredstva uz sniženu kamatnu stopu, a snižene su i kamatne stope za ulaganja javnog sektora sufinanciranih putem EU fondova. Za poduzetnike koji ulažu na području pogođenim potresom početkom 2021. omogućeno je povoljnije kreditiranje investicija i obrtnih sredstava po četiri redovna programa kreditiranja. Nastavljena je suradnja s pojedinim županijama, općinama i gradovima koje su iz svojih sredstava na temelju ugovora o poslovnoj suradnji s HBOR-om subvencionirale dio kamate korisnicima kredita HBOR-a. Nastavljena je suradnja s HAMAG-BICRO-om čime je korisnicima kredita HBOR-a omogućeno sudjelovanje u jamstvenim programima dodjele državnih potpora.

U skladu s produženim okolnostima poslovanja u pandemiji COVID-19, nastavljeno je provođenje programa kreditiranja obrtnih sredstava u okviru Mjera COVID-19.

Digitalizacija kreditnih zahtjeva

Tijekom 2021. nastavljeno je s aktivnostima na digitalizaciji procesa obrade kreditnih zahtjeva od inicijalnog upita potencijalnog korisnika, preko zahtjeva, pa do donošenja odluke i sklapanja ugovora (tzv. *loan origination*). Aplikacija je temeljena na modernim tehnološkim platformama te predstavlja temelj za daljnju digitalizaciju poslovnih procesa u HBOR-u. Dio ovog procesa, inicijalni upit, je digitaliziran i pušten u rad. Digitalizacija ostalih dijelova procesa je u tijeku, s time da se aktivnosti odvijaju u 2 smjera – digitalizacija zahtjeva koje HBOR zaprima izravno od korisnika i digitalizacija zahtjeva od poslovnih banaka.

Mjerenje utjecaja projekata

Slijedom najavljenih regulatornih zahtjeva za izvještavanje o održivosti i objave okolišnih, društvenih i upravljačkih podataka (tzv. ESG) i poduzeća i financijske institucije imat će obvezu objavljivati ESG informacije. Ove informacije služit će u procjeni okolišnih, društvenih i upravljačkih rizika i osigurati optimalnu alokaciju kapitala u svrhu zelene tranzicije. Takve će informacije tražiti i procjenjivati i HBOR i financijske institucije. HBOR kontinuirano radi na prilagodbi dokumentacije i procesa prikupljanja ESG podataka o klijentu ili projektu, a tekući

Projekt održivog financiranja HBOR-a treba podržati odabir adekvatne metodologije za identifikaciju, procjenu, upravljanje, mjerenje i izvještavanje o okolišnim, klimatskim i društvenim aspektima HBOR-ovih proizvoda i usluga.

Regionalna prisutnost u Hrvatskoj kroz područne urede

HBOR putem svoje mreže 6 područnih ureda, koji djeluju u području sjeverozapadne Hrvatske, Dalmacije, Istre, Primorja i Gorskog Kotara, Like, Slavonije i Baranje, provodi aktivnosti usmjerene na savjetovanje i informiranje poduzetnika o korištenju HBOR-a kao izvora financiranja za pokretanje poslovanja, rasta i razvoja. Područni uredi imaju važnu ulogu u edukaciji poduzetnika, posebno onih koji tek razmišljaju o ulasku u poduzetništvo, kao i suradnji s predstavnicima lokalnih vlasti koji investicijama stvaraju preduvjete za povećanje gospodarskih aktivnosti.

Tijekom 2021. nastavljeni su negativni utjecaji pandemije na nacionalno gospodarstvo pa su aktivnosti Područnih ureda HBOR-a prilagođene prevladavajućim uvjetima poslovanja na prostornom obuhvatu pojedinog ureda. Nastavili su se održavati kontakti s dionicima, kao i prezentacijsko-edukacijske aktivnosti i to kroz osobne susrete na sastancima i prezentacijama i kroz digitalne platforme, ovisno o tehnološkim mogućnostima dionika i pojedinog ureda.

Područni uredi gospodarstvenicima su pružali podršku i kroz organiziranje webinarima, i kroz suradničke aktivnosti s vanjskim dionicima: uredima za gospodarstvo jedinica lokalne uprave i samouprave, nadležnim gospodarskim i obrtničkim komorama, poduzetničkim centrima ili razvojnim agencijama, zavodima za zapošljavanje te lokalnim akcijskim grupama. Snažna aktivnost Područnih ureda zabilježena tijekom 2021. očekuje se i u 2022. s obzirom na financijske proizvode koje je HBOR ponudio gospodarstvenicima suočenim s negativnim utjecajem pandemije COVID-19 na gospodarstvo te financijskim instrumentima u okviru NPOO-a.

Transparentnost

HBOR ima više različitih mehanizama za informiranje različitih skupina javnosti o poslovanju i načinu donošenja odluka koji imaju utjecaj na okoliš i društvo, pri čemu se rukovodi zakonskim propisima, sektorskim praksama i standardima multilateralnih financijskih institucija. Ovi se mehanizmi preispituju i unapređuju slijedom:

- pitanja i zabrinutosti pojedinih skupina javnosti, uz uvažanje dvojnog karaktera HBOR-a kao financijske i javne institucije,
- Strategije poslovanja za razdoblje 2020. - 2024. u kojoj se navodi da će HBOR u svojim aktivnostima „posebnu pozornost posvetiti ostvarivanju ciljeva postavljenih UN-ovom *Agendom 2030* za održivi razvoj kao i najnovijih klimatskih ciljeva utvrđenih Pariškim sporazumom“, te
- interesa javnosti za kriterije na temelju kojih HBOR provodi analitičke preglede (*engl. screening*) dokumentacije i donosi odluke o kreditiranju i osiguranju pojedinih projekata.²⁰

Tijekom 2019. pojedine nevladine organizacije koje djeluju u Hrvatskoj i EU su od HBOR-a tražile da preispita svoje procedure i pristup izvještavanju i transparentnosti, provođenju analitičkih pregleda pojedinih projekata vezano uz okolišne i društvene kriterije (s posebnim naglaskom na procjenu rizika vezanih uz ljudska prava, okoliš i korupciju) te pozvale HBOR da objasni svoj pristup upravljanju klimatskim promjenama i eksplicitno se ogradi od financiranja fosilnih projekata. Također, HBOR je pozvan da unaprijedi svoje izvozno-kreditne aktivnosti u skladu s Preporukama o zajedničkom pristupu kreditiranju i osiguranju izvoza od strane države s aspekta okolišnih i društvenih kriterija Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) (Preporuke Vijeća OECD-a)²¹.

Slijedom ovih poziva te politika i praksi drugih izvozno-kreditnih institucija HBOR je inicirao izradu operativnih procedura i unapređenja primjene Preporuka Vijeća OECD-a. Tijekom 2021. godine, poslovanje HBOR-a usklađeno je s profesionalnim i regulatornim standardima u području kreditiranja i osiguranja izvoza od strane države, propisanim od strane OECD za ostvarenje ciljeva društveno odgovornog poslovanja unutar tri preporuke:

- Preporuke o zajedničkom pristupu kreditiranju i osiguranju izvoza od strane države s aspekta okolišnih i društvenih kriterija (*engl. Recommendation of the Council on Common Approaches for Officially Supported Export Credits and Environmental and Social Due Diligence - The “Common Approaches”*),
- Preporuke o održivom izvoznom kreditiranju kod kreditiranja i osiguranja izvoza od strane države (*engl. Recommendation of the Council on Sustainable Lending Practices and Officially Supported Export Credits*) i
- Preporuke o sprječavanju podmićivanja kod kreditiranja i osiguranja izvoza od strane države (*engl. Recommendation of the Council on Bribery and Officially Supported Export Credits*).

²⁰ 417-1

²¹ Recommendation of the Council on Common Approaches for Officially Supported Export Credits and Environmental and Social Due Diligence (The “Common Approaches”)

HBOR je predmetne preporuke implementirao u svoje postupanje kroz dva interna akta:

- Pravilnik o provedbi OECD preporuka o zaštiti okoliša i utjecaju na društvo i održivom izvoznom kreditiranju, na snazi od 6. 4. 2021. i
- Pravilnik o provedbi OECD preporuke o sprječavanju podmićivanja, na snazi od 15. 10. 2021.

Detaljnije informacije o načinu primjene OECD preporuka, internim pravilnicima, podržanim projektima, kao i kontakt adresa: odrzivost@hbor.hr na koju dionici mogu poslati svoje upite i zabrinutosti o projektima, objavljene su na mrežnoj stranici, u rubrici ODRŽIVOST na hrvatskom i engleskom jeziku.

Nadalje, Strategija poslovanja potaknula je potrebu izrade i usvajanje posebne politike o mjerama borbe protiv klimatskih promjena i smanjenju CO emisija te potrebu identifikacije i ugradnje klimatskih rizika u interne akte i postupanja. S obzirom na složenost problematike i postojeće kapacitete, tijekom 2020. izrađen je i prijavljen za financiranje Europskoj komisiji projektni prijedlog kojim je kroz Instrument tehničke potpore²² zatražena tehnička konzultantska pomoć za razvoj, izradu i uvođenje seta politika, procedura, alata i metrike a uvođenjem kojih elemenata, HBOR treba osposobiti za procjenu okolišnih, klimatskih i društvenih rizika i prilika koje proizlaze iz njegovih poslovnih aktivnosti, kao i upravljanje izloženosti. Kao što je navedeno, projekt naziva Zaokret HBOR-ovih aktivnosti prema održivom financiranju i zelenoj tranziciji (engl. *Reorient Croatian development bank's (HBOR) operations towards sustainable financing and green transition*) započeo je u rujnu 2021. i predstavlja početak operativne provedbe strateškog cilja HBOR-a: Poticanje klimatski i energetske neutralnog gospodarstva.

Vezano uz zahtjeve za pristup informacijama, HBOR je od 1. 1. 2019. uskladio svoje procese i dokumentaciju u skladu s presudom Vrhovnog suda. Nova praksa davanja informacija o izravnim korisnicima plasmana HBOR-a obuhvaća četiri kategorije informacija: naziv izravnog korisnika, iznos, namjenu i naziv projekta. Vezano uz objave na mrežnim stranicama, HBOR je u izvještajnoj godini zatražio očitovanje Povjerenika za informiranje te, u skladu sa zaprimljenim odgovorom kao i preporukama konzultanata koji su proveli Prethodnu ocjenu na temelju stupova (engl. *Mock Pillar Assessment*)²³, proveo pripreme radnje radi objava. Početkom 2022. HBOR je započeo s objavama najava dnevnih redova te zaključaka sa sjednica Nadzornog odbora, Uprave i Kreditnog odbora u anonimiziranom obliku. Iste su dostupne na mrežnoj stranici HBOR-a i poveznici <https://www.hbor.hr/kako-radimo/>.

²² Technical Support Instrument TSI 2021

²³ U skladu s člankom 154. Financijske uredbe, subjekti koji žele neizravno surađivati s fondovima EU-a moraju proći sveobuhvatnu Procjenu na temelju stupova (engl. *Pillar Assessment*). Na temelju rezultata Procjene stupova Komisija odlučuje hoće li povjeriti zadaće izvršenja proračuna subjektu i sklopiti posebne sporazume sa subjektom tj. sporazume o doprinosima za neizravno upravljanje. HBOR se u svrhu suradnje s fondovima EU odlučio provesti Pillar Assessment a kao pripremu za isto, tj. da bi što spremnije ušao u Pillar Assessment, proveo je Prethodnu ocjenu na temelju stupova (engl. *Mock Pillar Assessment*).

Financiranje | podrška poduzetništvu i razvoju

Najbrojniji korisnici HBOR-ovih kredita i u 2021. bili su mali i srednji poduzetnici kojima je odobreno 1.108 kredita, odnosno 93 posto ukupnog broja odobrenih kredita.

Ublažavanje negativnih posljedica pandemije COVID-19 na gospodarstvo²⁴

Radi ublažavanja negativnih posljedica pandemije COVID-19 na gospodarstvo, HBOR je od ožujka 2020. i tijekom 2021. godine provodio Mjere COVID-19 izravno ili u suradnji s poslovnim bankama:

1. Moratorij i reprogram postojećih obaveza

- Omogućeno je korištenje moratorija i reprogram postojećih obaveza svim klijentima, u trajanju do 16 mjeseci (do 30. 6. 2021.) za pojedine sektore uz pojednostavljene i ubrzane procese obrade
- Od početka provođenja Mjera COVID-19 do kraja 2021. HBOR je proveo više od 1.800 moratorija čime je u poček stavljena glavnica u iznosu većem od 13,7 milijardi kuna.

Za vrijeme odobrenog moratorija HBOR nije klijentima naplaćivao ni redovnu kamatu ni naknade, a klijentima je omogućeno korištenje moratorija na opisani način usprkos tome što je HBOR i dalje bio u obvezi redovito podmirivati svoje obveze prema kreditorima bez mogućnosti korištenja moratorija. Osim moratorija, reprogramiranje postojećih kreditnih obaveza omogućeno je svim korisnicima HBOR-ovih kredita koji su zbog pandemije COVID-19 bili u nemogućnosti provoditi planirane aktivnosti, neovisno o tome je li kredit odobren izravno ili putem poslovnih banaka, odnosno leasing društava.

2. Odobrenje novih povoljnih kredita za likvidnost

- I u 2021. je nastavljeno provođenje privremenih mjera i programa kreditiranja obrtnih sredstava s kamatnom stopom već od 0 posto.

Od početka provođenja Mjera COVID-19 do kraja 2021. po programima kreditiranja u okviru Mjera COVID-19 HBOR je odobrio više od 2,1 milijarde kuna kredita. Na 31. 12. 2021. izloženost HBOR-a po kreditima odobrenima poslovnim subjektima u okviru Mjera COVID-19 iznosila je 1,9 milijardi kuna.

3. Novi programi osiguranja i izdavanja jamstava

- Osim odobravanja kredita u okviru Mjera COVID-19 HBOR je uveo i nove programe osiguranja kredita za likvidnost izvoznika kako bi potaknuo banke na odobravanje novih kredita za likvidnost poduzetnicima

²⁴ Više informacija dostupno u Godišnjem izvješću za 2021. (www.hbor.hr/naslovnica/hbor/financijska-izvjesca-pregled-preuzimanje/#godisnja-izvjesca)

- Uvedeni su i novi načini osiguranja kredita i izdavanja jamstava kojima HBOR preuzima do 100 posto rizika povrata kredita.

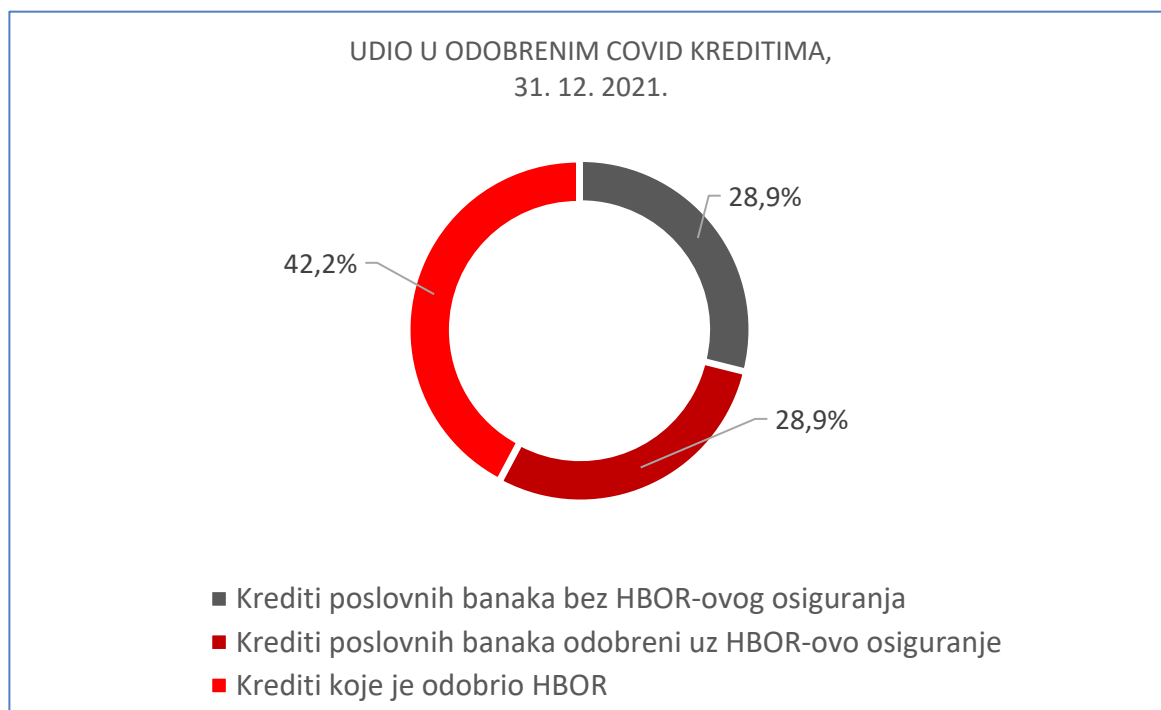
Od početka provođenja Mjera COVID-19 do kraja 2021. uz HBOR-ove programe osiguranja i jamstava u okviru Mjera COVID-19 osigurano je više od 3 milijarde kuna kredita za likvidnost poduzetnicima. Od odobrenog iznosa osiguranja gotovo 2,3 milijarde kuna odnosilo se na kredite koje su poslovne banke odobrile poduzetnicima.

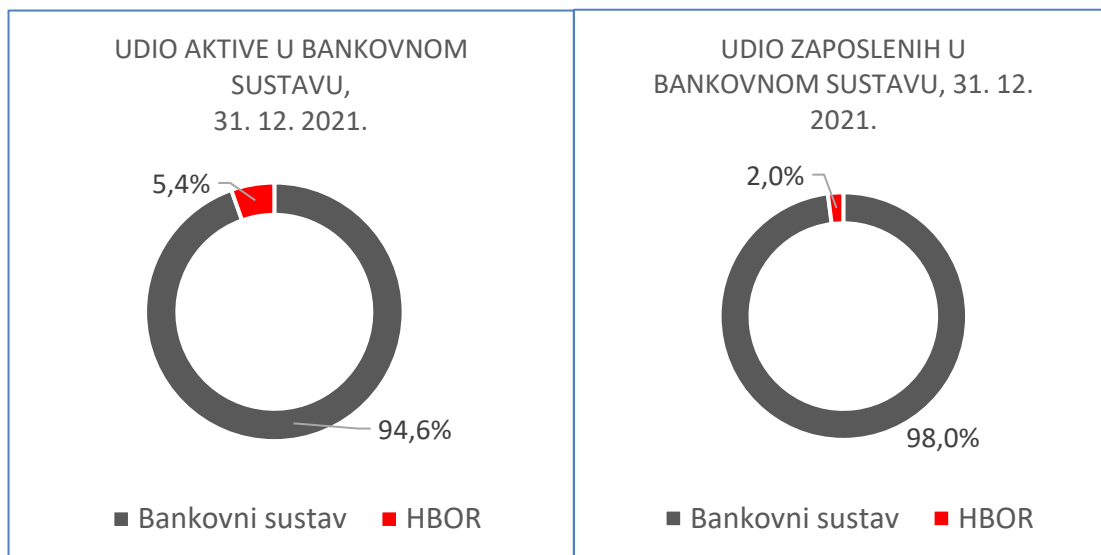
Ukupno rezultati Mjera COVID-19

Na 31. 12. 2021. izloženost HBOR-a po kreditima odobrenima u okviru Mjera COVID-19 iznosila je 1,9 milijardi kuna, a izloženost HBOR-a po osiguranim kreditima, odnosno kreditima koje su poslovne banke odobrile poduzetnicima po COVID mjerama uz HBOR-ovo osiguranje iznosila je 1,3 milijarde kuna.

Budući da se od ukupne izloženost poslovnih banaka na 31. 12. 2021. u iznosu od 2,6 milijardi kuna, 1,3 milijarde kuna odnosi na kredite koje su poslovne banke odobrile uz HBOR-ove programe osiguranja, više od 70 posto svih kredita koji su odobreni poduzetnicima u okviru Mjera COVID-19 bili su podržani mjerama HBOR-a.

Ovaj udio posebno dolazi do izražaja kada se uzme u obzir da HBOR zapošljava 2 posto ukupnog broja zaposlenih u hrvatskom bankovnom sustavu u kojem HBOR-ova aktiva čini 5,4 posto ukupne aktive.

Uz mjere COVID-19 osiguran je kontinuitet provedbe svih postojećih programa uz dodatne pogodnosti sniženja kamatnih stopa:

- korisnicima programa kreditiranja Obrtna sredstva koji su izvoznici na 0,8 posto s dotadašnjih 2, odnosno 3,5 posto;
- JLP(R)S-ovima, ustanovama i agencijama u njihovom većinskom vlasništvu s potpomognutih područja za izravno kreditiranje po programima Investicije javnog sektora i EU projekti na 1,1 posto u odnosu na dotadašnjih 1,75, odnosno 2 posto;
- Korisnicima koji ulažu na području pogođenom potresom (Sisačko moslavačka, Karlovačka i Zagrebačka županija) za kredite po programima kreditiranja Investicije privatnog sektora, Poduzetništvo mladih, žena i početnika i Investicije javnog sektora uz kamatnu stopu do najviše 1 posto za investicije i do najviše 0,5 posto za obrtna sredstva (uz mogućnost smanjenja navedenih kamatnih stope do razine od čak 0 posto zahvaljujući subvenciji pojedinih JLPRS-ova).
- Osiguran je kontinuitet provedbe financijskih instrumenata, programa izvozno-kreditnog osiguranja i programa poticanja razvoja tržišta vlasničkog kapitala.

Potpura inovativnim poduzećima kroz fond FRC2 Croatia Partners

FRC2 Croatia Partners SCSp je fond rizičnog kapitala koji je osnovan dijelom iz sredstava ESIF Financijskih instrumenata kroz suradnju s Europskim investicijskim fondom (EIF), a dijelom iz sredstava privatnih ulagatelja. HBOR je u 2019. postao jedan od ulagatelja u fond.

Fond se sastoji od dvije komponente:

- akcelatorskog programa namijenjenog inovativnim start-upovima koji imaju samo poslovnu ideju (Start-up škola) ili prototip (Akcelerator) i
- ulaganja vlasničkog kapitala (VC) namijenjenog poduzećima koja već posluju, imaju prve kupce i koja su već prošla ranu fazu razvoja. HBOR je ulagatelj samo u VC komponentu.

Od osnivanja u lipnju 2019. pa sve do kraja 2021. fond je pregledao više od 2 tisuće prilika za ulaganje te je uloženo u više od 100 projekata.

CROGIP

EIF i HBOR u siječnju 2019. potpisali su ugovor ukupne vrijednosti 70 milijuna eura kojim je pokrenuta CROGIP (engl. Croatian Growth Investment Programme) inicijativa. U 2020. godini iznos ugovora povećan je na 80 milijuna eura, a 2021. godine na 100 milijuna eura, od kojih HBOR i EIF ulažu svaki po 50 milijuna eura.

EIF provodi CROGIP kroz ulaganja u fondove rizičnog kapitala i su-investiranje zajedno s fondovima i privatnim ulagateljima po tržišnim uvjetima. Program nije ograničen na određeni sektor.

- EIF je prema uvjetima CROGIP inicijative odabrao tri fonda u koja ulaže sredstva i to: Adriatic Structured Equity Fund, Prosperus Growth Fund i Croatian Mezzanine Debt Fund, a u tijeku je i odabir društva koje će upravljati Fondom za transfer tehnologija. Ukupna veličina fondova koji su osnovani je 205,8 milijuna eura, a do konca 2022. godine se očekuje i osnivanje četvrtog fonda čija veličina će biti najmanje 40 milijuna eura.

Fond za transfer tehnologije

Zajedničkom inicijativom SID banke (slovenske razvojne i izvozne banke), EIF-a i HBOR-a uspostavljena je prva regionalna platforma za pokretanje fonda za financiranje komercijalizacije inovativnih tehnoloških i znanstvenih rješenja hrvatskih i slovenskih sveučilišta, istraživačkih instituta i centara. Budući fond za transfer tehnologije minimalne veličine 40 milijuna eura morat će, uz ostale uvjete, osigurati da se najmanje 15 milijuna eura uloži u projekte ili poduzeća koji se razvijaju na sveučilištima ili istraživačkim institutima i centrima u Republici Hrvatskoj.

Investicijski fond Inicijative triju mora

Inicijativa triju mora, platforma za suradnju 12 zemalja članica Europske unije na području triju mora (Jadran, Baltik i Crno more), osnovana je radi pružanja podrške zajedničkim prekograničnim strateškim projektima s naglaskom na energetske, prometne i digitalnu povezanost regije.

Investicijski fond Inicijative triju mora kreiran je kao financijski alat uz čiju pomoć se ulaže kapital u projekte Inicijative. HBOR je, kao razvojna banka Republike Hrvatske, bio pozvan sudjelovati u strukturiranju Fonda. Investicijski cilj Fonda je korištenje raspoloživih sredstava za ulaganje u infrastrukturne projekte kojima se doprinosi sigurnosti i raznolikosti opskrbe energijom, smanjenju emisija i troškova prijevoza, gospodarskoj, društvenoj i digitalnoj

povezanosti zemalja članica Europske unije te integraciji kroz smanjenje razlika u kvaliteti infrastrukture. Vlada Republike Hrvatske donijela je krajem 2020. odluku o ulaganju u Fond sa svrhom poticanja ostvarivanja zajedničkih projekata na području Inicijative. HBOR je ovom odlukom ovlašten da u svoje ime, a za račun Vlade Republike Hrvatske, provede ulaganje u Fond u iznosu do 20 milijuna eura uvećano za naknade i troškove pristupanja i sudjelovanja u Fondu.

Veličina fonda na 31. 12. 2021. Iznosila je 923,1 milijuna eura.

Financijski instrumenti

HBOR je tijekom 2021. provodio pet financijskih instrumenata, od kojih su privatnom sektoru bila namijenjena tri i to ESIF Krediti za rast i razvoj i Investicijski krediti za ruralni razvoj koje HBOR provodi putem poslovnih banaka te Obrtna sredstva za ruralni razvoj koji HBOR provodi izravno. Kroz ESIF Kredite za rast i razvoj i Investicijski krediti za ruralni razvoj omogućavaju se povoljna sredstva za dugoročne investicijske kredite mikro, malim i srednjim poduzetnicima pri čemu se 50 posto kredita iz izvora Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF) financira po kamatnoj stopi od 0 posto, a drugih 50 posto kredita iz izvora poslovne banke financira po tržišnoj kamatnoj stopi koju utvrđuje poslovna banka. Financijski instrument Investicijski krediti za ruralni razvoj je potencijalnim korisnicima bio dostupan od rujna 2019., a zahtjevi po ovom programu zaprimani su do početka srpnja 2021. godine. Financijski instrument Obrtna sredstva za ruralni razvoj, kao jednu od Mjera COVID-19, HBOR provodi od lipnja 2020. te je s provedbom nastavljeno i u 2021. godini. Ovaj financijski instrument namijenjen je za financiranje obrtnih sredstava potrebnih za otklanjanje nestabilnosti u odvijanju proizvodnje i financiranje tekućeg poslovanja po fiksnoj kamatnoj stopi od 0,5 posto uz samo zadužnicu kao instrument osiguranja.

Dva financijska instrumenta namijenjena javnom sektoru odnose se na ulaganje u energetska učinkovitost zgrada javnog sektora i javnu rasvjetu te su detaljnije opisani u poglavlju Financiranje – podrška zaštiti klime i okoliša.

Suradnja s HAMAG-BICRO-om

U 2021. godini HBOR je nastavio poslovnu suradnju s HAMAG-BICRO-om kroz ukupno tri HAMAG-BICRO jamstvena programa:

- **ESIF pojedinačna jamstva za investicijske kredite i kredite za obrtna sredstva**, namijenjena subjektima malog gospodarstva uključujući novoosnovane subjekte, kojima se daje jamstvo za pokriće dijela glavnice kredita ili leasinga, sufinancirana iz sredstava Europskog fonda za regionalni razvoj u skladu s Operativnim programom za konkurentnost i koheziju (OPKK) 2014. - 2020. Minimalno trajanje jamstva za investicijske kredite je do 10 godina, a za kredite za obrtna sredstva do 5 godina. Maksimalni iznos jamstva za investicijske kredite je do 4 milijuna eura, a za obrtna sredstva do 1 milijun eura.

- **ESIF pojedinačna jamstva za ruralni razvoj**, kojima se, mikro, malim i srednjim subjektima u poljoprivrednom, prerađivačkom i šumarskom sektoru želi olakšati pristup financiranju putem financijskih institucija koje će im dati jamstvo za pokriće dijela glavnice kredita ili leasinga u skladu s uvjetima Programa ruralnog razvoja RH za razdoblje od 2014. do 2020. godine. Minimalno trajanje jamstva je 12 mjeseci, a maksimalno 15 godina, a maksimalni iznos jamstva je 1,3 milijuna eura. Pojedinačna jamstva sufinancirana su sredstvima Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj. Jamstva je moguće dobiti za sve lokacije u Hrvatskoj, osim za gradove Zagreb, Osijek, Rijeka i Split.
- **ESIF ograničeno portfeljno jamstvo**, namijenjeno lakšem pristupu financiranju mikro, malih i srednjih subjekata malog gospodarstva sufinancirano sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj, a kojim se daje jamstvo za pokriće dijela glavnice i ugovorene kamate kredita ili leasinga uključenih u portfelj. Minimalno trajanje jamstva je 12 mjeseci, a maksimalno 10 godina. Maksimalni iznos jamstva je 150 tisuća eura. U portfelj se mogu uključiti samo novi krediti/leasing (isključeno je refinanciranje postojećih kredita/leasinga).

Dodatno, tijekom 2021. godine sklopljena su dva Sporazuma za suradnju na jamstvenom programu:

- Program dodjele državnih potpora u sektoru turizma i sporta u aktualnoj pandemiji COVID-a 19 za mikro, male i srednje poduzetnike koji posluju u sektorima definiranim Programom. HAMAG provodi program u ime i za račun Ministarstva turizma i sporta
- Program dodjele državnih potpora sektoru mora, prometa, prometne infrastrukture i povezanim djelatnostima u aktualnoj pandemiji COVID-a 19 za nove kredite za obrtna sredstva. HAMAG provodi program u ime i za račun Ministarstva mora, prometa i infrastrukture.

Jamstva iz Pan-europskog jamstvenog fonda (EGF) - odobravanje kredita uz povoljnije uvjete radi ublažavanja posljedica uzrokovanih pandemijom COVID-19

Pan-europski jamstveni fond osnovala je EIB Grupa 2020. kako bi ubrzala oporavak europskog gospodarstva nakon pandemije COVID-19 radi očuvanja radnih mjesta i osiguranja likvidnosti.

- **EIF JAMSTVA za financiranje hrvatskih malih i srednjih te malih srednje kapitaliziranih poduzeća (do 499 zaposlenih)**
Europski investicijski fond (EIF), dio Grupe Europske investicijske banke (EIB Grupa), potpisivanjem ugovora s HBOR-om omogućio je korištenje jamstava vrijednih 35 milijuna eura. Ova se jamstva koriste za izravno odobrene kredite u okviru postojećih programa kreditiranja u svrhu dobivanja povoljnijih uvjeta: odobrenje kredita uz kamatne stope snižene za 0,403 p. b. u odnosu na redovne ili uz manje zahtjeve za instrumente

osiguranja, odnosno odobrenje kredita samo uz mjenice i zadužnice. Ove pogodnosti poduzetnici mogu koristiti za kreditiranje obrtnih sredstava i za investicije.

- **EIB JAMSTVA za financiranje srednje kapitaliziranih i velikih poduzeća** Europska investicijska banka (EIB) potpisivanjem ugovora s HBOR-om, omogućio je korištenje jamstva u visini 50 milijuna eura za kredite odobrene srednje kapitaliziranim i velikim poduzećima.
- Ova jamstva omogućuju kreditiranje srednje kapitaliziranih i velikih poduzeća uz manje zahtjeve za instrumente osiguranja. Mogu se koristiti pri odobrenju izravnih kredita za obrtna sredstva, ali i investicije srednje kapitaliziranih poduzeća po postojećim programima HBOR-a.

Suradnja sa županijama, općinama i gradovima – subvencija kamatne stope i niže kamatne stope za područja pogođena potresom

HBOR je uspostavio i suradnju s pojedinim županijama, općinama i gradovima u okviru koje poduzetnici koji ulažu na tom području mogu računati na subvenciju kamatne stope na kredite HBOR-a iz sredstava županije, općine ili grada uz kamatnu stopu već od nula posto. Do kraja 2021. na snazi su bile suradnje s 41 jedinicom lokalne i područne (regionalne) samouprave – JLP(R)S.

Dodatno, u cilju brže obnove objekata i opreme, uspostavljanja redovnog poslovanja te poticanja gospodarskog razvitka područja pogođenih potresom, za sve poduzetnike koji posluju ili će poslovati na području Sisačko-moslavačke županije, a potencijalno i Zagrebačke i Karlovačke županije, HBOR je donio posebne pogodnosti kod kreditiranja investicija privatnog i javnog sektora te obrtnih sredstava u vidu snižene kamatne stope i smanjenih zahtjeva za instrumentima osiguranja, ukinutih naknada za obradu kredita i izmjene uvjeta.

Projekt pomoći poduzećima u osiguravanju likvidnosti

Nova kreditna linija IBRD-a za financiranje naziva: Projekt pomoći poduzećima u osiguravanju likvidnosti (engl. *Helping Enterprises Access Liquidity HEAL*) u iznosu od 200 milijuna eura ugovorena je 7. 6. 2021. Sredstva kredita IBRD-a banke koristit će se za financiranje potreba MSP i Mid-Cap poduzeća za obrtnim sredstvima i/ili financijskog restrukturiranja, u skladu s kreditnim programima HBOR-a i kriterijima prihvatljivosti IBRD-a.

Razvojni ciljevi ovog projekta su:

- podržati oporavak izvoznika iz privatnog sektora od gospodarskog utjecaja pandemije bolesti COVID-19,
- poboljšati pristup financiranju za poduzeća u zapostavljenim segmentima (žene poduzetnice i poduzeća koja posluju kraće od 5 godina) i regijama koje zaostaju i
- ojačati institucionalne kapacitete HBOR-a kao razvojne banke.

Za vrijeme razdoblja korištenja ove kreditne linije, do 2025. godine, HBOR će primjenjivati standarde Svjetske banke – tzv. Okolišni i društveni okvir Svjetske banke (engl. *Environmental and Social Framework*). U svrhu osiguranja provedbe razvojnih ciljeva, HBOR će surađivati sa stručnjacima IBRD-a iz područja okoliša i društva, a planirano je i održavanje radionica o primjeni okolišnih i društvenih standarda za djelatnike HBOR-a i djelatnike poslovnih banaka koje će se uključiti u provedbu projekta HEAL. Za potrebe provedbe projekta, izrađeno je više provedbenih dokumenata – Plan mjera za zaštitu okoliša i društvene standarde, Sustav upravljanja okolišem i društvom i Plan angažiranja dionika. Korištenje sredstava HEAL kreditne linije započinje u 2022. godini.

Podrška izvoznicima i poslovi osiguranja izvoza

Hrvatske izvoznike HBOR je tijekom 2021. podržao s više od 700 plasmana ukupnim iznosom većim od 4 milijarde kuna, a kroz programe osiguranja izvoza osigurano je 567 projekata izvoznika u vrijednosti od 2,63 milijarde kuna te odobreno 18 izvoznih bankarskih garancija po nalogu izvoznika u iznosu od 154 milijuna kuna.

HBOR je s ukupno 10 aktivnih programa osiguranja izvoza pokrio sve segmente tržišta, od mikro izvoznika, malih i srednjih izvoznika te velikih izvoznika. Kod HBOR-a su se osiguravali izvoznici iz različitih industrijskih sektora uključujući i turistički sektor. HBOR je ujedno podržao i banke koje su financirale poslovanje izvoznika, kao i osiguravajuća društva kroz poslove reosiguranja izvoznih potraživanja.

Glavne aktivnosti tijekom izvještajne godine u okviru poslova osiguranja izvoza bile su usmjerene na nastavak provedbe Mjera COVID-19 radi suzbijanja negativnih posljedica pandemije na hrvatsko gospodarstvo. Tako su u okviru Mjera COVID-19 i programa osiguranja kredita za likvidnost izvoznika u 2021. osigurana 223 kredita koje su banke odobrile izvoznicima ili njihovim dobavljačima u ukupnom iznosu od 1,80 milijardi kuna (68 posto ukupnog osiguranog prometa). U istom razdoblju je kroz Program subvencioniranja premije osiguranja COVID-19 mjera odobreno 213 subvencija premije u ukupnom iznosu od 50,71 milijun kuna čime je korisnicima kredita za likvidnost omogućeno da nemaju ili da umanje trošak osiguranja kredita. U 2021. izvoznici su pokazali i povećani interes za programima osiguranja kratkoročnih izvoznih potraživanja u okviru kojih je osiguran izvozni promet u iznosu od 490,66 milijuna kuna.

Financiranje | podrška zaštiti klime i okoliša

Poticanje održivog, klimatski i energetske neutralnog gospodarstva u Strategiji poslovanja HBOR-a prepoznato je kao jedan od strateških ciljeva u skladu s Ciljevima održivog razvoja UN-a i ciljevima Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama

Poticanje zaštite okoliša jedna je od HBOR-ovih prioritarnih djelatnosti definiranih u Statutu HBOR-a i Zakonu o HBOR-u, a naglašena je i u Strategiji poslovanja HBOR-a za razdoblje 2020. - 2024. Aktivnosti koje imaju negativan utjecaj na okoliš, a koje nisu u značajnijoj mjeri ublažene ili kompenzirane, nisu prihvatljive za financiranje ni po jednom programu ili proizvodu HBOR-a²⁵. Poticanje projekata zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije neke su od ciljanih namjena HBOR-ovih programa kreditiranja Investicije privatnog sektora i Investicije javnog sektora. Svi projekti koje HBOR financira pripremljeni su i provode se u skladu s važećim nacionalnim zakonskim propisima i HBOR-ovim kriterijima prihvatljivosti, a dodatno se pregledavaju i s obzirom na pojedine okolišne i društvene rizike. U financiranju projekata koje HBOR direktno provodi, proceduru ocjene utjecaja projekata na okoliš (engl. *screening*) provodi Direkcija tehničkih analiza i zaštite okoliša, pri čemu se projekti svrstavaju u kategorije rizika oznaka A, B ili C.

Ocjena se provodi temeljem Upitnika zaštite okoliša²⁶ koji je sastavni dio obvezne dokumentacije za podnošenje zahtjeva za izravno kreditiranje za programe Poduzetništvo mladih, žena i početnika, Investicije privatnog sektora, Investicije javnog sektora i EU projekti. U slučaju kreditiranja putem poslovnih banaka, banke utjecaj na okoliš provjeravaju u skladu sa svojim metodologijama, ali prema potrebi utjecaj na okoliš može analizirati i HBOR. Ako je riječ o kreditiranju iz izvora posebnih financijskih institucija, pri izradi mišljenja o utjecaju projekta na okoliš, uzimaju se u obzir i Preporuke OECD-a te standardi pojedinih posebnih financijskih institucija.

U načelu, kod zahtjeva za kreditiranje obrtnih sredstava ne traži se procjena utjecaja na okoliš i društvo. Međutim, za potrebe provedbe kreditne linije namijenjene financiranju kredita za obrtni kapital i financijsko restrukturiranje koju je HBOR sklopio s IBRD-om u 2021. pripremljen je poseban Sustav upravljanja okolišem i društvom i poseban Upitnik za okolišnu i društvenu provjeru i procjenu.

²⁵ Opći kriteriji prihvatljivosti HBOR-a je interni akt koji definira općenite značajke, ograničenja i posebnosti koji se primjenjuju kod kreditiranja projekata/klijenata prema sedam programa kreditiranja. Aktivnosti s negativnim utjecajem na okoliš ne smiju se financirati u svim programima i proizvodima HBOR-a.

²⁶ Upitnik o zaštiti okoliša sadrži pitanja o profilu podnositelja zahtjeva i njegovim politikama upravljanja okolišem, politici kvalitete upravljanja ili politici zaštite zdravlja i sigurnosti; profilu lokacije, povijesti lokacije te postojećim aktivnostima na lokaciji, sve s aspekta zaštite okoliša, te stanju okoliša, zraku i ispuštanju otpadnih emisija, upotrebi vode, ispuštanju otpadnih voda te nastajanju i gospodarenju otpadom.

U 2021. su započele pripreme za korištenje sredstava Nacionalnog plana za oporavak i otpornost Hrvatske (NPOO). U odnosu na popis aktivnosti koje se do sada nisu financirale sredstvima HBOR-ovih kredita, dodatno se priprema implementacija kriterija prema Provedbenoj odluci Vijeća o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Hrvatske. Iz kriterija prihvatljivosti bit će dodatno isključene sljedeće aktivnosti i imovina:

- aktivnosti i imovina koje se odnose na fosilna goriva, uključujući daljnju upotrebu
- aktivnosti i imovina u okviru EU-ova sustava za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti
- aktivnosti i imovina povezane s odlaganjem otpada na odlagališta otpada, spalionice i postrojenja za mehaničku biološku obradu i
- aktivnosti i imovina kod kojih dugotrajno odlaganje otpada može naštetiti okolišu.

Osim kriterija isključenih aktivnosti, za sve će projekte biti obavezna primjena načela nenanošenja bitne štete, a u slučaju da se dokaže da projekt značajno pridonosi jednom ili više okolišnih ciljeva, bit će predviđene posebne pogodnosti. Time će okolišni, klimatski i društveni čimbenici biti ugrađeni u dokumentaciju zahtjeva za sredstva financirana iz HBOR-ovih NPOO mjera.

Za 9 glavnih grupa programa već su od ranije provedene i dodatne prilagodbe informacijskog sustava radi bolje identifikacije i praćenja projekata. Tako je moguće identificirati projekte koji se mogu svrstati u kategoriju zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije.

Nastavak uspješne provedbe ESIF kredita za energetske učinkovitost

Tijekom 2021. godine HBOR je nastavio s iznimno povoljnim uvjetima financiranja unapređivanja energetske učinkovitosti u zgradama javnog sektora i osiguranja ušteda u sustavu javne rasvjete.

ESIF Krediti za energetske učinkovitost u zgradama javnog sektora

Ovi su krediti usmjereni na postizanje smanjenja potrošnje energije za grijanje i/ili hlađenje na godišnjoj razini od najmanje 50 posto uz iznimno povoljne uvjete. Krediti su namijenjeni jedinicama lokalne ili područne (regionalne) samouprave, javnim ustanovama ili ustanovama koje obavljaju društvene djelatnosti, tijelima državne vlasti, ministarstvima, središnjim državnim uredima, državnim upravnim organizacijama i uredima državne uprave u županijama, vjerskim zajednicama koje obavljaju društvene djelatnosti i udrugama koje obavljaju društvene djelatnosti i imaju javne ovlasti uređene posebnim zakonom. Najniži iznos je 100.000 kuna, a najviši 60.000.000 kuna, uz kamatnu stopu 0,1, 0,25 ili 0,5 posto, a koja se određuje ovisno o stupnju razvijenosti područja na kojem se ulaganje provodi. Korisnici kredita oslobođeni su plaćanja svih naknada koje se uobičajeno obračunavaju pri

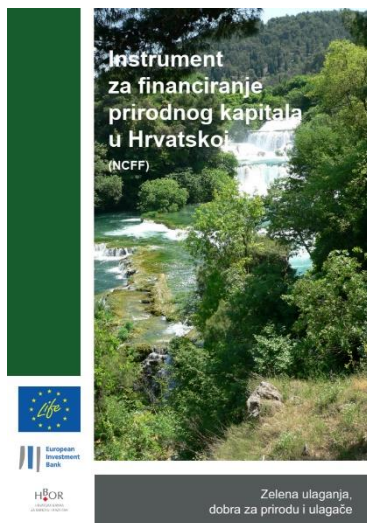
realizaciji kredita. Ovaj financijski instrument je potencijalnim korisnicima bio dostupan od prosinca 2017. godine, a zahtjevi po ovom programu zaprimani su do 8. 11. 2021. Po programu je odobreno ukupno 65 plasmana u iznosu od gotovo 273,5 milijuna kuna.

ESIF Krediti za javnu rasvjetu

Ovi krediti namijenjeni su izgradnji novih naplatnih i kontrolnih brojila električne energije, ugradnji rasvjetne i regulacijske opreme, ugradnji fotonaponskih sustava napajanja javne rasvjete s distribuiranim ili centralno smještenim fotonaponskim panelima i to isključivo u funkciji napajanja sustava javne rasvjete. Prihvatljiva za financiranje su ulaganja koja rezultiraju uštedom energije od najmanje 50 posto u odnosu na postojeće stanje. Najniži iznos kredita je 500 tisuća kuna, a najviši 15 milijuna kuna, uz kamatnu stopu 0,1, 0,25 ili 0,5 posto, ovisno o stupnju razvijenosti općina i gradova. HBOR je tijekom 2021. godine zaključio šest ugovora o kreditiranju javne rasvjete s dvije općine i četiri gradova ukupne vrijednosti veće od 28,94 milijuna kuna. Do 31. 12. 2021. ukupno su ugovorena 32 kredita u iznosu većem od 137 milijuna kuna. Iznos uštede energije koji će se ostvariti za ova 32 projekta iznosi više od 77 posto.

Studije slučaja – NCFE, ELENA i EIAH

Uspješna izgradnja kapaciteta za primjenu NCFE - financijskog instrumenta za očuvanje i održivo korištenje prirodnog kapitala

HBOR je prva nacionalna razvojna banka u EU koja se uključila u provedbu financijskog instrumenta *Natural Capital Financing Facility* (NCFE) koji kombinira sredstva Europske investicijske banke (EIB) i sredstva LIFE programa - programa Europske komisije za okoliš i klimatske aktivnosti. Namijenjen je financiranju projekata koji doprinose očuvanju i održivom korištenju prirodnog kapitala, kao i prilagodbi klimatskim promjenama uz korištenje prirodnih rješenja, i to u područjima zelenog poduzetništva, zelene infrastrukture, plaćanja usluga ekosustava i kompenzacijskih mjera otklanjanja šteta u okolišu. Izgradnja internih kapaciteta HBOR-a za primjenu ovog instrumenta bila je usmjerena na četiri grupe aktivnosti: podizanje svijesti, identifikacija potencijalnih projekata, definiranje uvjeta NCFE instrumenta i tehničku analizu i podizanje

kapaciteta HBOR-a za njegovo provođenje.

Od početka provedbe projekta izrađeni su informativni materijali (posebna stranica o NCFE instrumentu u okviru mrežne stranice HBOR-a, brošura „Instrument za financiranje prirodnog kapitala u Hrvatskoj: Zelena ulaganja, dobra za prirodu i ulagače“ na hrvatskom i engleskom jeziku), identificirane su ključne zainteresirane strane i potencijalni korisnici financijskog instrumenta te organizirane radionice i sastanci s predstavnicima zainteresirane

javnosti i potencijalnim korisnicima. Definirani su i posebni uvjeti za kreditiranje NCFE projekata u okviru postojećih kreditnih programa HBOR-a za privatne i javne korisnike u okviru kojih postojeća kamatna stopa može biti snižena i do 1 p. b. (ovisno o utjecaju projekta za zaštitu prirodnog kapitala).

Tijekom 2021. financirana su 2 NCFE projekta: financiranje poljoprivredne mehanizacije za certificiranu ekološku farmu te financiranje obrade otpadne vune i proizvodnje organskih peleta. U studenom 2021. NCFE instrument predstavljen je i na tematskom panelu o bioraznolikosti nacionalne konferencije o održivosti.

S ELENA-om do bespovratnih sredstva za pripremu investicijskih projekata u području energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije

ELENA (engl. *European Local Energy Assistance*) je program tehničke pomoći koji su zajednički oblikovale Europska komisija i Europska investicijska banka kako bi podržale pripremu investicija u energetska učinkovitost i obnovljive izvore energije. Tehnička pomoć namijenjena je korisnicima i privatnog i javnog sektora, a može se koristiti za pripremu projekata koje korisnici financiraju bilo financijskim instrumentima ili programima kreditiranja HBOR-a, svojim vlastitim sredstvima ili drugim izvorima financiranja.

Unutar ELENA programa koji provodi HBOR, pokriva se 100 posto troška pripreme investicijskih projekata koje će provoditi izabrani konzultanti. Program osigurava bespovratna sredstva (engl. *grant*) za pokriće 90 posto troškova pripreme projektne dokumentacije za investicijske projekte u području energetske učinkovitosti, obnovljivih izvora energije i čistijeg gradskog prometa i mobilnosti. Preostalih 10 posto troškova pripreme projekta osigurava HBOR iz vlastitih izvora. Bespovratna sredstva uglavnom se koriste za financiranje arhitektonskih i inženjerskih i s njima povezanih usluga u graditeljstvu i prostornom uređenju za projekte energetske učinkovitosti u zgradarstvu koji uključuju i obnovljive izvore energije. Usluge pružaju vanjski dobavljači (konzultanti). Osim troškova za konzultantske usluge za izradu dokumentacije, prihvatljivi troškovi u okviru ELENA financijske potpore su i drugi pripadajući administrativni troškovi (npr. troškovi promocije i marketinga, troškovi vanjske revizije ELENA programa i dr.). Glavni pokazatelj uspjeha ELENA programa je ostvarenje poluge odnosno multiplikatora bespovratnih sredstava tehničke pomoći na razini ukupnog portfelja ELENA programa HBOR-a. Visina multiplikatora iznosi 20, što znači da 2 milijuna eura ELENA bespovratnih sredstava treba rezultirati s minimalno 40 milijuna eura vrijednosti prihvatljivih investicija korisnika ELENA darovnice. U

portfelj prihvatljivih investicija za ostvarenje poluge po ELENA programu ulazi zbroj iznosa investicija koje su ostvarene za vrijeme trajanja ELENA programa.

Nakon provedenog postupka javne nabave u kojem su odabrani konzultanti, u 2020. započela je provedba programa. Do 31. 12. 2021. odobrena je izrada dokumentacije za 58 projekata. Od ukupno odobrenih projekata, do navedenog datuma izrađena je projektna dokumentacija za 34 projekata. Predmetna dokumentacija financirana je iz sredstava ELENA granta u ukupnom iznosu većem od 3,6 milijuna kuna. Tako više županija, gradova, općina i tijela javne vlasti pripremaju projekte povećanja energetske učinkovitosti u bolnicama, školama, dječjim vrtićima, domovima za starije, sportskim objektima, tržnim centrima i poduzetničkim objektima te sustavu javne rasvjete, a trgovačka društva za povećanje energetske učinkovitosti hotela i trgovačkog centra. ELENA tehnička pomoć korisnicima će biti dostupna do 1. 5. 2023.

S EIAH-om do boljih ulaganja u projekte zaštite i upravljanja okolišem, održivog urbanog i ruralnog razvoja, kružnog gospodarstva, pametnih gradova, projekte socijalne infrastrukture te socijalne i solidarne ekonomije

Projekt „Savjetodavne usluge javnom sektoru“ (Projekt) provodi se uz financiranje od strane Europske unije kroz Europski savjetodavni centar za ulaganja (European Investment Advisory Hub (EIAH)) temeljem Ugovora o financiranju razvoja i provedbe savjetodavnih usluga za ulaganja zaključenog 26. 2. 2021. između Europske investicijske banke (EIB) i HBOR-a (Ugovor o financiranju).

Ciljevi Projekta su povećanje kvalitete i obujma ulaganja javnog sektora u RH sa svrhom uravnoteženja lokalnog i regionalnog razvoja, i unaprjeđenje apsorpcije europskih strukturnih i investicijskih fondova u financijskom okviru 2021. - 2027. kroz savjetodavnu pomoć u strukturiranju održivih, a time i isplativih projekata javnog sektora, a prije svega jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (JLPRS).

Ukupna vrijednost Projekta je 670.125,00 eura, od čega EIAH financira do najviše 75 posto prihvatljivih troškova Projekta, odnosno do najviše 500.000,00 eura (sredstva Darovnice). Razliku do 100 posto troškova Projekta, što prema procjeni ukupnih troškova Projekta može iznositi najviše 170.125,00 eura, HBOR će financirati iz vlastitih sredstava.

Projekt se provodi u suradnji s dvije grupe vanjskih konzultanata (Konzultanti 1 i Konzultanti 2). Konzultanti 1 su u razdoblju trajanja ugovora o konzultantskim uslugama (svibanj -

prosinac 2021.) pružali HBOR-u savjetodavne usluge kako bi HBOR razvio najprimjereniji model pružanja tehničke pomoći te dali preporuku budućeg modela pružanja tehničke pomoći HBOR-a. Također, HBOR je u suradnji s Konzultantima 1 organizirao i proveo promotivnu kampanju s ciljem podizanja svijesti o dostupnoj savjetodavnoj podršci HBOR-a. U okviru promotivne kampanje je 15. 7. 2021. održan Okrugli stol na temu 'Uloga i mogućnosti HBOR-a u poticanju razvoja projekata javnog sektora u svrhu doprinosa razvoju JLPRS-ova, 12. 11. 2021. održana je konferencija „Kako (bolje) pripremiti projekte javnog sektora za financiranje“ te tijekom listopada i studenog 2021. četiri radionice o strukturiranju projekata u javnom sektoru na lokalnom nivou (Delnice, Gospić, Pleternica i Knin).

U drugoj fazi Projekta, Konzultanti 2 pružali su savjetodavne usluge i tehničku pomoć krajnjim korisnicima Projekta u pripremi projektne dokumentacije i cjelokupne dokumentacije zahtjeva za financiranje projekata. U skladu s Ugovorom o financiranju u okviru ovog cilja potrebno je pomoći razvoju i financiranju minimalno 7 investicijskih projekata JLPRS-ova, od čega najmanje 4 projekta na manje razvijenim područjima Republike Hrvatske.

Odabir projekata kojima će biti na raspolaganju tehnička pomoć i savjetodavne usluge HBOR-a proveden je temeljem sljedećih kriterija:

- geografska različitost i zastupljenost JLPRS-ova iz različitih županija
- zastupljenost svih prihvatljivih sektora (ulaganja u socijalnu, komunalnu te zelenu infrastrukturu)
- indeks razvijenosti područja te dovoljna zastupljenost manje razvijenih područja i područja od posebne državne skrbi
- iskazane potrebe za tehničkom pomoći i podrškom.

Odabrano je ukupno deset projekata JLPRS-ova (gradovi, općine i dom za starije osobe u vlasništvu županije) od kojih je njih šest s manje razvijenih područja i područja od posebne državne skrbi. Odabrani projekti su iz područja socijalne infrastrukture: izgradnja i/ili rekonstrukcija dječjeg vrtića, doma za starije i nemoćne osobe, sportsko-rekreacijskog centra, osnovne škole, dogradnja srednje škole sportskom dvoranom, te projekti iz područja zaštite okoliša: izgradnja vodozaštitnog sustava, ugradnja pročišćivača i izgradnja reciklažnog dvorišta za građevinski otpad.

Projektne aktivnosti odvijat će se do polovine 2022. godine.

Dijalog sa zaposlenicima

HBOR svojim zaposlenicima kontinuirano omogućuje jednake prilike za daljnji rast i razvoj te im omogućava različite edukacije i prati njihov razvoj, s posebnim naglaskom na ravnopravnu radnu okolinu. HBOR je početkom 2021. proveo ispitivanje zadovoljstva zaposlenika o organizacijskoj klimi i zadovoljstva poslom. Istraživanje organizacijske klime i zadovoljstva poslom provodilo se u razdoblju 15. - 23. 3. 2021. Istraživanje je provedeno on-line putem upitnika kojem su mogli pristupiti svi zaposlenici, 365 radnika HBOR-a. Upitnik je ispunilo 184 zaposlenika, što je odaziv od 51,68 posto. Rezultati istraživanja ukazuju da su zaposlenici koji su pristupili upitniku najzadovoljniji odnosima sa suradnicima. Rezultati ispitivanja kao i prijedlozi mjera za daljnje poboljšanje organizacijske klime i zadovoljstva poslom su prezentirani managementu.

HBOR ima relativno nisku i ujednačenu stopu fluktuacije zaposlenika unatrag zadnje tri godine. U 2021. zabilježen je rast broja odlazaka zaposlenika u odnosu na 2020., a zaposlena su i 34 nova zaposlenika. U 2021. prosječni broj zaposlenih bio je 362 zaposlenika. U 2021. zabilježena je fluktuacija od 6,6 posto, što je nešto više u odnosu na 2020. godinu, uslijed znatno veće tzv. "prirodne fluktuacije", odnosno odlazaka u mirovinu. Naime, od 24 otišla radnika, 12 su radnici koji su otišli u mirovinu²⁷.

	2019.	2020.	2021.
Prosječni broj zaposlenih	368	369	362
Otišli zaposlenici	22	15	24
Stopa fluktuacije	6 %	4,1 %	6,6 % ²⁸

Komunikacija sa zaposlenicima

HBOR otvoreno i transparentno komunicira sa zaposlenicima, kako bi se zaposlenicima omogućio pristup ključnim informacijama. Zaposlenici se također potiču da komuniciraju sve povratne informacije, bilo da su to kritike, pohvale ili prijedlozi, a omogućeno je i anonimno upućivanje povratnih informacija. Proteklih godina je radi pravovremenog informiranja za komunikaciju sa zaposlenicima intenzivnije korišten intranet. Također, svaka organizacijska jedinica ima mogućnost dijeljenja mapa i područja na intranetu kako bi se osigurala bolja komunikacija, lakši rad i dijeljenje dokumenata.

U 2021. nastavljena je komunikacija prema zaposlenicima i to kroz komuniciranje bitnih informacija, kao i prikupljanje povratnih informacija od zaposlenika. Osnovni cilj bio je uspostaviti pravovremenu, sustavnu i redovitu dvosmjernu komunikaciju radi zaštite zdravlja i sigurnosti zaposlenika, kao i smanjivanje izloženosti rizicima. Ovaj način komunikacije bio je posebno bitan u uvjetima rada od kuće. Za komunikaciju je korišteno više komunikacijskih

²⁷ 401-1

²⁸ 401-1

platformi, a funkcionalnosti ovih platformi su zbog novih potreba i procesa i dodatno proširene. Zaposlenici su dobili upute za korištenje svih digitalnih alata, a osigurana je i redovita IT podrška. Dodatno, i menadžment je aktivno uključen u komuniciranje ključnih informacija, poslovnih odluka i ciljeva radnicima. Tradicionalno godišnje druženje zaposlenika u 2021. održano je uživo, a organizirano je na otvorenom prostoru ispred zgrade na lokaciji Zelinska 3.

Svi interni akti kao i njihove izmjene objavljuju se na intranetu u pravilu osam dana prije stupanja na snagu. Prije donošenja bilo kakvih izmjena internih akata traži se suglasnost od rukovoditelja/direktora onih organizacijskih jedinica na koje se navedene promjene odnose (npr. kod reorganizacije OJ traži se suglasnost rukovoditelja/direktora OJ i slično)²⁹.

Jedino tijelo u HBOR-u koje je sastavljeno od predstavnika radnika je Odbor za zaštitu na radu, a Pravilnikom o radu HBOR-a definirana je osoba koje su ovlaštena za primanje i rješavanje pritužbi vezano uz dostojanstvo radnika – Povjerenik za zaštitu dostojanstva radnika. Tijekom 2021. podnesene su dvije pritužbe za zaštitu dostojanstva radnika. Pritužbe su obrađene, a o provedenom postupku zaštite dostojanstva radnika te o utvrđenim činjenicama i okolnostima je izvještena Uprava koja je donijela odluku o istima. U obje pritužbe nije utvrđeno da uznemiravanje postoji³⁰.

Beneficije

Tijekom 2021. u HBOR-u nije djelovao ni jedan sindikat ili njegova sindikalna podružnica, niti su se prikupljali podaci o članstvu u sindikatu ili udrugama. HBOR ne ograničava i ne sprječava zaposlenike da budu članovi sindikata³¹. Shodno tome, HBOR nema Kolektivni ugovor, ali svojim zaposlenicima omogućava različite beneficije na koje radnici imaju pravo ili koje radnicima mogu biti omogućene u skladu s Pravilnikom o radu i drugim aktima³²³³. Sredinom 2022. godine u HBOR-je po prvi put osnovana sindikalna podružnica i to Sindikata bankarskih i financijskih djelatnika Hrvatske.

Zaposlenici HBOR-a imaju pravo na isplatu potpore za novorođeno dijete, za slučaj smrti člana uže obitelji i zbog invalidnosti radnika, a u visini neoporezivih iznosa propisanih Pravilnikom o porezu na dohodak. Radniku može biti isplaćena potpora za slučaj neprekidnog bolovanja dužeg od 90 dana. Uz navedeno, HBOR može isplatiti novčanu pomoć radnicima u slučaju nastupa invalidnosti djeteta ili supružnika/osobe s kojom radnik živi u izvanbračnoj zajednici, u nabavci medicinskih pomagala, u participaciji za kupnju lijekova u inozemstvu, u participaciji kod povećanih troškova: terapije, rehabilitacije, medicinskih pregleda, povećanih troškova bolničkog liječenja te u otklanjanju posljedica elementarne nepogode. Zahtjev za isplatu novčane pomoći radnik upućuje direkciji Ljudski

²⁹ 402-1

³⁰ 406-1

³¹ 407-1

³² 102-41

³³ 201-3

potencijali, a odobrava ih Uprava³⁴. U 2021. isplaćena je pomoć za otklanjanje posljedica potresa za 16 radnika iz Zagreba i Petrinje koji su pretrpjeli oštećenja i uništenja imovine i koji su predali zahtjev i ispunili kriterije za pomoć u otklanjanju posljedica elementarne nepogode.

Ravnopravnost spolova

HBOR je 2018. donio Plan djelovanja za promicanje ravnopravnosti spolova za razdoblje od 2018. do 2021. godine (Plan djelovanja). Plan djelovanja je okvir za interno djelovanje koji se donosi svake 4 godine, a ovim dokumentom se planira provedba raznih aktivnosti kako bi se promicala i unapređivala ravnopravnost spolova, s dva glavna cilja:

- osigurati učinkovitu provedbu mjera i zadataka iz Akcijskog plana za provedbu strategije razvoja poduzetništva žena 2014. - 2020. i Nacionalne politike za ravnopravnost spolova;
- promicati ravnopravnost spolova u okviru redovnih poslovnih aktivnosti HBOR-a te osigurati kontinuitet ugradnje načela ravnopravnosti spolova u procese upravljanja HBOR-a.

Aktivnosti Plana djelovanja

U okviru Plana djelovanja uobičajeno se provode aktivnosti namjenskog financiranja poduzetništva žena, te dodatne aktivnosti podizanja kapaciteta i izobrazbe zaposlenika, razvoja suradnje kroz sudjelovanje u tematskim dioničkim inicijativama, aktivnosti promocije i vidljivosti kroz sudjelovanje na tematskim panelima ili stručnim raspravama o poduzetništvu žena, te aktivnosti doniranja ili sponzoriranja projekata koji za cilj imaju zaštitu ili promicanje ravnopravnosti, jednakosti, raznolikosti, ljudskih prava i nenasilja.

U 2021. HBOR je nastavio provoditi svoje dugogodišnje aktivnosti s fokusom na omogućavanje lakšeg pristupa financiranju ženama poduzetnicama. Tako je u 2021. ženama poduzetnicama odobreno 44 kredita po HBOR-ovim programima kreditiranja u ukupnom iznosu većem od 41 milijuna kuna.

U razdoblju 2020. - 2021. godine glavni pokretač HBOR-ovih aktivnosti u području ravnopravnosti spolova bile su različite tematske dioničke inicijative unutar međunarodnih sektorskih udruženja i klubova koji su prepoznali izazove produbljivanja nejednakosti u

uvjetima pandemije i ravnopravnost spolova kao ključnu sastavnicu ekonomskog oporavka. HBOR je podržao međunarodnu sektorsku inicijativu razvojnih banaka za ravnopravnost spolova i osnaživanje žena i na 1. samitu javnih razvojnih banaka „Finance in Common“, u studenome 2020. godine uz 25 drugih razvojnih banaka supotpisao i Izjavu o rodnoj ravnopravnosti i osnaživanju žena (engl. *Paris Development Banks Statement on Gender Equality and Women's Empowerment*). Ovim dokumentom naglašava se značajna uloga

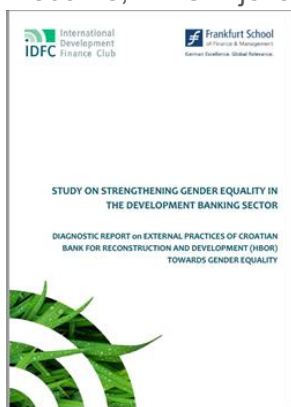
³⁴ 401-2

javnih razvojnih banaka u postizanju Cilja održivog razvoja br. 5 - Postizanje rodne ravnopravnosti i osnaživanje svih žena i djevojaka (COR 5), a banke se pozivaju jačati unutarnje i vanjske aktivnosti za ravnopravnost spolova, povećati namjensko financiranje, takve aktivnosti povezati s aktivnostima koji doprinose zaštiti klime i bioraznolikosti i pojačati dioničku suradnju usmjerenu na ravnopravnost spolova i smanjenje nejednakosti. Nakon potpisa Izjave, banke su aktivno surađivale, a prvi rezultati zajedničkog rada u vidu usklađivanja mjera financiranja, identificiranja dobrih praksi te javnog jačanja svojih obaveza prezentirane su na Generation Equality Forumu (GEF)³⁵, u lipnju 2021., međunarodnom događanju kojim je obilježena 25. godišnjica Pekinške deklaracije i Platforme za djelovanje.

Pregled praksi razvojnih banaka u području poticanja ravnopravnosti spolova dan je i u publikaciji *Public Development Banks driving Gender Equality An overview of Practices and Measurement Frameworks*³⁶. Osim studija slučaja vodećih razvojnih banaka, publikacija sadrži i analizu i prijedloge koraka za usvajanje načela, mehanizama, alata i pristupa upravljanja ravnopravnosti spolova koje razvojne banke mogu ugraditi u svoje poslovanje i procese – od strateških dokumenata i politika, komunikacija, upravljačke strukture i podrške najvišeg managementa, preko programiranja i financiranja, praćenja napretka i utjecaja.

Dodatno, HBOR je sudjelovao u skupnoj istraživačkoj studiji International Development

Finance Club-a (IDFC) o jačanju rodne ravnopravnosti u razvojnim bankama³⁷, čiji će nalazi biti podloga za razvoj dugoročnog kolektivnog plana podrške članica IDFC Agendi 2030 u pogledu ostvarenja COR 5. Ciljevi ugovaranja ove studije bili su: istaknuti ključnu ulogu razvojnih banaka u financiranju održivog gospodarstva, jačati ugradnju perspektive ravnopravnosti u procese kreditiranja, suradnje s dionicima, komunikacija, nefinancijskog izvještavanja i evaluacije; pokazati u kakvoj su vezi ravnopravnost spolova i financiranje te dati konkretne preporuke koje financijski sektor može primijeniti u borbi protiv rodni stereotipa, diskriminacije i nejednakosti. Dijagnostički izvještaj o praksama HBOR-a usmjerenima na ravnopravnost spolova izrađen je nakon višemjesečnih aktivnosti studije koje su vodili eksperti FSFM – od prikupljanja i analize kvalitativnih i kvantitativnih podataka, do tematskih intervjua s ključnim organizacijskim jedinicama i edukativnih radionica za radnike i

³⁵ GEF je održan u ožujku 2021. u Mexico City i od 30. 6. - 2. 7. 2021. u Parizu. Forum je okupio široku platformu dionika, uključujući vlade, poslovni sektor i aktiviste te predstavio petogodišnji akcijski plan za ravnopravnost spolova, temeljen na nizu konkretnih, ambicioznih i transformativnih aktivnosti koje trebaju ubrzati jednakost, vodstvo i bolje mogućnosti za žene i djevojčice širom svijeta.

³⁶ <https://www.unwomen.org/sites/default/files/Headquarters/Attachments/Sections/Library/Publications/2021/Public-development-banks-driving-gender-equality-en.pdf>

³⁷ International Development Finance Club / Frankfurt School of Finance & Management "Study on strengthening Gender Equality in the Development Banking Sector"

management. Nalazi studije pokazali su da u HBOR-u postoji visoka razina svijesti i jaka volja za usvajanjem najboljih praksi financiranja i podrške ravnopravnosti spolova, a čemu jaki vjetar u leđa daju regulatorni okvir i razgranata partnerska mreža, kao i dostupni izdašni izvori sredstava i tehnička pomoć za ovu namjenu. Istovremeno, izgledna područja poboljšanja odnose se na uspostavljanje operativnih i upravljačkih kapaciteta te internih mehanizma za sustavno prikupljanje i analizu podataka te ugradnju kroz aktivnosti podrške i razvoja proizvoda te promocije i izvještavanja.

Rodna struktura zaposlenika

Rodna struktura Uprave						
	2019.		2020.		2021.	
Žene	1	50 %	1	50 %	1	50 %
Muškarci	1	50 %	1	50 %	1	50 %
Ukupno	2	100 %	2	100 %	2	100 %

Napomena: broj zaposlenika na zadnji dan u godini

Rodna struktura menadžmenta						
	2019.		2020.		2021.	
Žene	20	45 %	18	43 %	22	47 %
Muškarci	24	55 %	24	57 %	25	53 %
Ukupno	44	100 %	42	100 %	47	100 %

Napomena: broj zaposlenika na zadnji dan u godini

Rodna struktura zaposlenika						
	2019.		2020.		2021.	
Žene	243	65 %	241	66 %	247	66 %
Muškarci	129	35 %	124	34 %	128	34 %
Ukupno	372	100 %	365	100 %	375	100 %

Napomena: broj zaposlenika na zadnji dan u godini

U 2021. od 375 zaposlenika njih 345, odnosno 92 posto, bilo je visokoobrazovano i prosječne dobi od 44 godine. Većinu zaposlenih u HBOR-u čine žene. Od ukupnog broja zaposlenih, žene su u 2021. činile 66 posto, a muškarci 34 posto ukupnog broja zaposlenih³⁸, po čemu HBOR nije iznimka u odnosu na sektor u kojem su i inače zastupljenije žene. U menadžersku strukturu ubrajaju se upravljačka radna mjesta od razine Uprave do razine rukovoditelja. Relativni udio žena u menadžmentu manji je od relativnog udjela žena u ukupnom broju zaposlenih, odnosno u 2021. udio žena u menadžmentu bio je 47 posto³⁹. U 2021. roditeljski dopust koristila je 21 osoba od kojih su 20 žene, a 1 muškarac⁴⁰.

³⁸ 102-8 (zbog internog sustava praćenja nije bilo moguće uvrstiti informaciju o vrsti ugovora)

³⁹ 405-1

⁴⁰ 401-3

Razvoj zaposlenika

Jedan od ključnih faktora za ostvarivanje ciljeva državne razvojne i izvozne banke je sustavna briga i ulaganje u razvoj i edukaciju svakog pojedinog zaposlenika. Svim zaposlenicima HBOR-a nude se mogućnosti i uvjeti dodatnog usavršavanja i obrazovanja, u skladu s potrebama poslovanja. Razvojni programi kreiraju se prema potrebama pojedinih radnih mjesta i organizacijskih jedinica te specifičnih potreba HBOR-a. Uvjeti za usavršavanje i obrazovanje zaposlenika regulirani su internim pravilnikom o usavršavanju i obrazovanju zaposlenika. Neki od uvjeta odnose se na: vrste usavršavanja i obrazovanja, planiranje usavršavanja i obrazovanja te prava i obveze zaposlenika.

Zaposlenicima su uobičajeno na raspolaganju specijalistički seminari, usavršavanja, konferencije, tečajevi engleskog jezika, informatički tečajevi, stručne prakse razmjene znanja sa srodnim institucijama u zemlji ili inozemstvu te dugoročna usavršavanja (dodiplomski ili poslijediplomski studiji). Zahtjeve za edukacije i usavršavanja zaposlenici upućuju kroz interni aplikativni sustav. Nadalje, sustavno se osigurava prenošenje stečenih znanja u organizaciji. Uz eksterne edukacije, organiziraju se i interne edukativne radionice koje se organiziraju ciljano za pojedine skupine zaposlenika, dok je dio njih otvoren za sve zainteresirane zaposlenike, čime ih se nastoji dodatno educirati. Radionice se najčešće organiziraju na teme izmjena zakonskih regulativa, usvajanja i nadogradnje menadžerskih znanja, a ako se ukaže potreba, i za upoznavanje s promjenama u procesima i načinima rada. Nerijetko se organiziraju i specijalizirane radionice za razvoj i stjecanje specifičnih znanja i/ili kompetencija važnih za poslovanje koje održavaju stručnjaci ili relevantne osobe iz zemlje ili inozemstva.

Za sve novozaposlene radnike osigurana je Edukacija za novozaposlene radnike HBOR-a, a koja sadrži stručne edukacije koje vode predstavnici različitih organizacijskih jedinica s ciljem upoznavanja novih zaposlenika s poslovnim procesima HBOR-a. Edukacijom se potiče i međusobno upoznavanje zaposlenika, a po završetku cjelokupne edukacije sudionici pristupaju i provjeri usvojenih znanja⁴¹. Po pitanju edukacije, zaposlenici su u 2021. ukupno sudjelovali u 2.963 sata eksterne obuke, u odnosu na 3.363 sati u 2020. godini. Edukacije koje su pohađali zaposlenici u 2021. godini uvažavajući još uvijek prisutna COVID ograničenja su bile održane kako uživo tako i online. Dodatno, zaposlenici su aktivno poticani na korištenje digitalnog sadržaja i različitih online događanja dostupnih kroz domaća i međunarodna udruženja. Pod eksternom edukacijom podrazumijevaju se sve vrste stručnog osposobljavanja i obrazovanja, plaćeni dopust u svrhu obrazovanja zaposlenika, obuka ili obrazovanje izvan HBOR-a koje u cijelosti ili djelomično plaća HBOR, kao i obuka o određenim pitanjima⁴².

HBOR je 2021. ponovno obnovio Certifikat Poslodavac Partner koji dodjeljuje Selectio d.o.o. za izvrsnost u upravljanju ljudskim potencijalima.

⁴¹ 404-2

⁴² 404-1

Procjena radne uspješnosti

Još 2015. godine je u svrhu sustavnog praćenja učinka razvoja svakog zaposlenika pa i cijele organizacije, a kako bi se osiguralo ostvarenje zacrtanih planova i ciljeva, uveden sustav upravljanja učinkom. U sklopu tog sustava kvartalno se procjenjuju kompetencije i stručnjaka i menadžera i ostvarenje definiranih ciljeva te se postavljaju novi ciljevi za nadolazeći kvartal. Procjena ostvarenja temelji se na omjeru 50 : 50 uzevši u obzir parametre procijenjenih kompetencija i procjene ostvarenih ciljeva. Provode se kvartalni razgovori čija je svrha davanje povratne informacije zaposlenicima od njima izravnog nadređenog menadžera.

Rezultat tih aktivnosti je da svi radnici dobivaju redovitu ocjenu njihovog radnog učinka i za sve radnike definiraju se individualni ciljevi.⁴³ Administracija procesa sustava upravljanja učinkom podržana je aplikativnim sustavom HR.net. Razvoj karijere provodi se horizontalno, kroz specijalistička i stručna unapređenja zaposlenika ili vertikalno, usmjeravanjem i razvojem njihove karijere u smjeru menadžerskih ili voditeljskih pozicija. Na taj način, napredovanje zaposlenika povezano je sa sustavom upravljanja učinkom, a kriteriji unapređenja regulirani su internim pravilnikom o upravljanju učinkom.

Zdravlje i sigurnost

Pitanja zdravlja i sigurnosti na radnom mjestu definirana su posebnim internim aktima⁴⁴. Pravilnik o zaštiti na radu utvrđuje pravo na zaštitu na radu svim zaposlenicima HBOR-a⁴⁵. Poslove zaštite na radu obavlja stručnjak zaštite na radu. U HBOR-u je osnovan i djeluje Odbor za zaštitu na radu koji se sastaje najmanje dva puta godišnje, a članovi Odbora raspravljaju o aktualnim temama iz područja zaštite na radu. Osposobljavanje zaposlenika za rad na siguran način provodi stručnjak za zaštitu na radu i/ili ovlašteno društvo kao i osposobljavanje za početno gašenje požara⁴⁶.

Pravilnik o zaštiti na radu i Uputstva o postupku prijave ozljede na radu odnosno profesionalne bolesti objavljeni su na intranet stranicama i dostupni su svim zaposlenicima. Dodatno je na intranetu uspostavljena posebna tematska naslovnica Zaštita na radu gdje se redovito objavljuju sve relevantne informacije i upute⁴⁷. Svake godine osoba zadužena za zaštitu na radu i zaštitu od požara u pisanom obliku upućuje Upravi Izvješće o mjerama zaštite na radu i poduzetim mjerama tijekom prethodne godine te Plan mjera za tekuću godinu⁴⁸. U pandemijskim uvjetima tijekom 2021. nastavljeno je provođenje svih propisanih mjera zaštite zdravlja i sigurnosti radnika te radnici rade u uvjetima u kojima je osigurana sigurna i zdrava radna okolina i zaštita radnika. Redovito su se provodile sve epidemiološke

⁴³ 404-3

⁴⁴ 403-1

⁴⁵ 403-8

⁴⁶ 403-5

⁴⁷ 403-4

mjere, nabavljena su sredstva i oprema za zaštitu od koronavirusa (maske, dezinficijensi, rukavice, dezinficijensi za prostor), a prilikom ulaska u objekte HBOR-a zaposlenicima i posjetiteljima mjerila se tjelesna temperatura te su pregledavane EU digitalne COVID potvrde ili drugi odgovarajući dokazi o cijepljenju, preboljenju odnosno testiranju. Izrađene Smjernice za rad i provedbu mjera sigurnosti i zaštite zdravlja u okolnostima rizika od zarazne bolesti COVID-19 bile su ažurirane u skladu s odlukama Stožera civilne zaštite i preporukama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

S obzirom na to da je zbog posljedica zagrebačkog potresa iz ožujka 2020. smanjen raspoloživi uredski prostor (lokacija na Strossmayerovom trgu nije u upotrebi) te na obvezu držanja fizičke distance i provođenja epidemioloških mjera, određen je bio maksimalan broj radnika koji mogu boraviti u svakom objektu i u svakoj radnoj prostoriji.

Rad od kuće omogućen je bio svima, osim radnicima koji obavljaju poslove s posebnim uvjetima rada, u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu i Pravilnikom o obavljanju poslova s posebnim uvjetima rada. U 2021. na intranetskim stranicama HBOR-a objavljena je nova Procjena rizika, koja je izrađena u suradnji s radnicima⁴⁹. Zbog mogućnosti korištenja izdvojenog mjesta rada s radnicima su sklopljeni dodaci ugovorima o radu. Svim zaposlenicima su pribavljeni alati i rješenja za rad od kuće, kao i siguran pristup dijeljenim datotekama.

U 2021. nabavljena je dodatna informatička i komunikacijska oprema - svim radnicima zamijenjena su stolna i/ili prijenosna računala novim prijenosnim računalima, zamijenjeni su mobilni uređaji postojećim korisnicima te nabavljeni i podijeljeni mobilni uređaji novim korisnicima.

Zbog prevencije problema mišićno-koštanog sustava uzrokovanih neadekvatnim i neergonomskim uvjetima rada, radnici koji rade od kuće mogli su preuzeti svoje uredske radne stolce i koristiti ih na izdvojenom mjestu rada.

Na intranetskim stranicama tijekom 2021. objavljivani su dodatni sadržaji vezani uz rad na izdvojenom mjestu rada, prevenciju stresa i probleme s mišićno-koštanim sustavom, kao i sadržaji koji se odnose na prevenciju zaraze koronavirusom, stresne situacije uzrokovane strahom od pandemije i potresa, radom od kuće i uvjetima rada u pandemijskim i postpotresnim okolnostima⁵⁰. Radi provođenja preventivnih mjera zaštite od nastanka profesionalnih bolesti i bolesti vezanih uz rad, nastavljen je postupak nabave ergonomske pomagala (jastučića i sl.) i ergonomske tipkovnice i miševa.

Tijekom 2021. nije zabilježena niti jedna ozljeda na radu, nije bilo smrtnih slučajeva niti profesionalnih bolesti⁵¹.

⁴⁹ 403-2

⁵⁰ 403-4

⁵¹ 403-9 i 403-10

Utjecaj na okoliš

Otpad

U okviru svakodnevnih poslovnih aktivnosti HBOR ne proizvodi znatnu⁵² količinu otpada. Usprkos tome, HBOR detaljno vodi evidenciju o potrošenim energentima i količini otpada koja nastaje njegovim djelovanjem kako bi mogao upravljati njegovim zbrinjavanjem i utjecati na smanjenje proizvedenih količina te imati uvid u to koliki je doista njegov utjecaj na okoliš.

Opasni otpad

Električna i elektronička (EE) oprema pažljivo se prikuplja, evidentira i skladišti. Svaka vrsta opasnog otpada prikuplja se i skladišti odvojeno sve do predaje ovlaštenom sakupljaču otpada. Na taj način osigurava se da se opasni otpad ne miješa s komunalnim otpadom te da bude zbrinut u skladu sa zakonom.

Tijekom 2021. nije provedeno zbrinjavanje EE otpada, ali se prikupljanje i zbrinjavanja ove vrste otpada predviđa u 2022. nakon rashodovanja zamijenjene informatičke i komunikacijske opreme. Naime, tijekom 2021. i 2022. računala i mobilni uređaji zamijenjeni su novima. Dio stare opreme bit će ponuđen radnicima na otkup ili doniran na zahtjev organizacijske jedinice u čijoj nadležnosti su donacije.

Predani opasni otpad u kg	2019.	2020.	2021.
EE otpad	1.000	0	0
Toneri	100	0	0
Baterije	80	0	0
Fluo cijevi i žarulje	80	0	0
Rashladni uređaji	0	0	0

Ostali otpad

Od ostalih vrsta otpada, HBOR prikuplja građevinski i glomazni otpad te plastični otpad. U prethodnom razdoblju, glomazni otpad nastajao je kao posljedica otpisa osnovnih sredstava (stolova i stolaca), te građevinskih radova i raščišćavanja skladišta. Sav glomazni i građevinski otpad su zbrinuli izvođači radova s kojima se prilikom ugovaranja uvjeta poslova, u okviru ugovorene cijene, dogovara i zbrinjavanje otpada nastalog kao posljedica izvedenih radova. U 2021. nije bilo zbrinjavanja ostalih vrsta otpada, a dio prikupljenog glomaznog otpada (starog namještaja) koji se nalazio na lokaciji Bednja (nekretnina preuzeta za nenaplaćena potraživanja) je u 2021. otkupio novi vlasnik navedene nekretnine. Dio glomaznog otpada koji nije zbrinut u 2021. a koji je prikupljen na lokaciji Strossmayerov trg bit će zbrinut u 2022. godini.

⁵² Prema Članku 9 Zakona o gospodarenju otpadom, količina otpada koja se smatra neznačajnom u prometu otpadom je do količine od 1.000 kg opasnog otpada odnosno do količine od 10.000 kg neopasnog otpada u jednoj ili više naizgled povezanih pošiljki.

Plastični otpad prikuplja se u posebno označenim kartonskim kutijama postavljenim po hodnicima HBOR-ovih zgrada. U 2020. i 2021. godini, zbog uvjeta rada u kojima je većina radnika radila od kuće, nisu prikupljene značajne količine plastičnog otpada.

Ostali otpad u kg	2019.	2020.	2021.
Građevinski i glomazni otpad	6.640	0	0
Plastični otpad	48	0	0

Iako zakonski propisi više ne obvezuju poslodavce da imenuju povjerenika i zamjenika za otpad, HBOR ih je imenovao, a njihove su glavne zadaće nadziranje provedbe propisa o gospodarenju otpadom, organiziranje provedbe propisa o otpadu, kao i savjetovanja o pitanjima gospodarenja otpadom koja se tiču HBOR-a. U planu je i nastavak provedbe edukativnih aktivnosti i mjera kako bi se utjecalo na smanjenje stvaranja otpada i dodatno proširila svijest među zaposlenicima o važnosti odvajanja, prikupljanja i recikliranja otpada. Navedene aktivnosti imaju za cilj osiguranje utjecaja na poslovanje u nekoliko različitih segmenata, uključujući smanjenje operativnih troškova poslovanja te uklanjanje prepreka u radu pojedinih organizacijskih jedinica (kao što su: smanjenje količine materijala predanog u pismohranu, unapređenje informacijskog sustava, implementacija principa Zelenog ureda itd.).

Jestivo ulje i otpad iz separatora ulja

Sav otpad koji nastaje radom kuhinje i restorana prikuplja se i predaje osobi koja je ovlaštena za industrijsko čišćenje, sakupljanje i privremeno zbrinjavanje otpada. To prvenstveno podrazumijeva biorazgradivi otpad i otpadno ulje iz separatora. Tijekom 2020. i 2021. nije bilo potrebe zbrinjavati ulje i otpad jer restoran na lokaciji Strossmayerov trg nije u funkciji od ožujka 2020. godine, a pružatelj usluga ugostiteljstva sam je zbrinuo otpad nakon izlaska iz HBOR-ovih prostora.

Papir i karton

Postupak prikupljanja otpadnog papira i kartona u HBOR-u provodi se na način da se oni odlažu u posebno označene kartonske kutije za otpadni papir koje su postavljene po sobama i na vidljivim mjestima po hodnicima, uz zajedničke uređaje za ispis i umnožavanje. Otpadni papir koji je predviđen za uništavanje prikuplja se zasebno. Otpadni papir preuzimaju društva specijalizirana za sakupljanje i oporabu/zbrinjavanje papira. HBOR kontinuirano provodi aktivnosti kako bi osvijestio zaposlenike o odgovornom korištenju resursa i smanjio upotrebu dokumentacije u papirnatom obliku kao što su edukacije za korištenje sustava za upravljanje ispisom (Papercut). Tijekom pandemijske 2020. i 2021. većina je zaposlenika radila od kuće, ispis i cirkulacija papirnate dokumentacije znatno je smanjena, a prikupljena je neznatna količina otpadnog papira koji je prodan društvu specijaliziranom za sakupljanje papirnate otpada s kojom praksom HBOR namjerava nastaviti i nakon povratka radnika u urede.

Prikupljeni papir i karton u kilogramima			
	2019.	2020.	2021.
Ukupno	10.700	3.660	720 ⁵³

Energija

Tijekom 2021. zabilježeno je značajno smanjenje utroška svih energenata. Ovo smanjenje posljedica je činjenice da je većina zaposlenika u 2020. i 2021. radila od kuće. Kao i prethodnih godina, redoviti godišnji pregledi i servisi opreme i trošila obavljani su i 2021. godine⁵⁴.

Energenti koji se koriste na lokacijama HBOR-a su:

- Plin: za potrebe grijanja i pripremu tople vode
- Dizel gorivo: za potrebe agregata za proizvodnju električne energije
- Sunčeva energija za zagrijavanje vode (kolektor na jednoj lokaciji) - sustav je izvan funkcije jer je zgrada na lokaciji na kojoj se isti nalazi izvan upotrebe zbog oštećenja zadobivenih u potresu
- Električna energija
- Toplinska energija iz gradske toplane
- Voda

Potrošnja energenata na lokaciji: Strossmayerov trg 9⁵⁵	2019.	2020.	2021.
Plin ukupno (u m³)	32.548,90	11.392,80	0,00
Struja (kWh)	215.977,80	74.301,68	32.748,06
Voda (m³)	1.865,90	406	0,00

Potrošnja energenata na lokaciji: Zelinska 3	2019.	2020.	2021.
Toplinska energija – grijanje (kWh)	179.720,00	153.425,00	178.558,00
Struja (kWh)	167.638,70	120.113,20	130.273,80
Voda (m³)	1.213,90	545,20	188,00

Potrošnja energenata na lokaciji: Gajeva 33	2019.	2020.	2021.
Plin ukupno (u m³)	9.402,00	8.404,00	8.917,00
Struja (kWh)	63.318,80	49.463,73	47.126,38
Voda (m³)	432,00	211,11	193,50

⁵³ 306-3

⁵⁴ 302-4

⁵⁵ 302-1

Korporativno upravljanje

Usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima te pridržavanje internih pravila temelj su odgovornog korporativnog upravljanja i nužan preduvjet za uspješno poslovanje u sve zahtjevnijem regulatornom okruženju. HBOR sustavno prati zakonsku regulativu i dobru praksu u području korporativnog upravljanja koju ugrađuje u svoje poslovanje u skladu s načelima dobrog bankarskog poslovanja.

Kodeksom ponašanja HBOR-a definirani su temeljni standard etičkog i zakonitog postupanja, pravila za prevenciju korupcije i osiguranje profesionalnog ponašanja. Predviđena je i mogućnost prijave kršenja Kodeksa. Obrazac za prijavu, opis načina podnošenja prijave i adresa elektroničke pošte za zaprimanje dostupni su na mrežnim stranicama HBOR-a na hrvatskom i engleskom jeziku.⁵⁶ Osoba odgovorna za praćenje usklađenosti odgovorna je za postupanje na temelju prijave za kršenje Kodeksa ponašanja HBOR-a, te savjetovanje⁵⁷. Tijekom 2021. podneseno je sedam prijava i provedeno pet postupaka zbog prijave kršenja odredbi Kodeksa ponašanja HBOR-a. U dvije prijave utvrđena je neosnovanost prijave kršenja Kodeksa ponašanja HBOR-a, a od ukupno pet provedenih postupaka, utvrđena je osnovanost dvije prijave te je o tome obaviještena Uprava HBOR-a zajedno s prijedlogom daljnjeg postupanja⁵⁸. Kod jedne prijave utvrđeno je da ima elemente nepravilnosti koji se ne odnose na kršenje odredbi Kodeksa ponašanja HBOR-a te je upućena na daljnje nadležno postupanje. U preostale dvije prijave utvrđeno je da su podnositelji prijave uputili po dva mehanizma, i Povjerljivoj osobi i Funkciji praćenja usklađenosti. Budući da je utvrđeno da se radi o prijavama nepravilnosti, postupke po te dvije prijave provela je Povjerljiva osoba. Svake godine do 31. siječnja za prethodnu godinu Upravi HBOR-a se podnosi godišnji izvještaj o podnesenim prijavama i pokrenutim postupcima na temelju prijava za kršenje Kodeksa ponašanja HBOR-a.

U skladu s načelima javnosti poslovanja financijski izvještaji HBOR-a i Grupe HBOR u izvještajnom razdoblju objavljeni su na mrežnim stranicama HBOR-a. Godišnja odvojena i konsolidirana financijska izvješća HBOR-a utvrđuje Nadzorni odbor te ih podnosi na potvrdu Hrvatskom saboru. Godišnju procjenu rejtinga HBOR-a 2021. godine provela je međunarodna nezavisna rejting agencija Standard & Poor's.

Upravljačka tijela

Dužnosti, odgovornosti i ovlasti članova Uprave i Nadzornog odbora regulirane su Zakonom o HBOR-u (NN 138/06) i Zakonom o izmjenama Zakona o HBOR-u (NN 25/13) te su detaljnije razrađene u Statutu HBOR-a. Zakonom i Statutom HBOR-a te odlukama Nadzornog odbora određene su vrste poslova koje HBOR obavlja samo uz prethodnu suglasnost Nadzornog

⁵⁶ 102-17

⁵⁷ 205-1

⁵⁸ 102-16

odbora. Uprava i Nadzorni odbor ostvaruju uspješnu suradnju koja se očituje u otvorenoj raspravi, a temelj suradnje čini pravodobno podnošenje savjesno pripremljenih izvješća Nadzornom odboru u pisanom obliku.

Nadzorni odbor utvrđuje načela poslovne politike i strategije, nadzire vođenje poslova banke, donosi kreditne politike HBOR-a, utvrđuje godišnje financijske izvještaje, razmatra izvješća unutarnje revizije, vanjskih neovisnih revizora i izvješća Državnog ureda za reviziju. Nadzorni odbor također prati i kontrolira zakonitost rada Uprave te imenuje i opoziva predsjednika i članove Uprave. Nadzorni odbor po Zakonu čini deset članova i to šest ministara Vlade Republike Hrvatske, tri saborska zastupnika te predsjednik Hrvatske gospodarske komore. Poslovnik o radu Nadzornog odbora HBOR-a dostupan je na mrežnoj stranici HBOR-a <https://www.hbor.hr/naslovnica/hbor/o-nama/>.

Uprava zastupa, vodi poslove i raspolaže imovinom HBOR-a te je dužna i ovlaštena poduzeti sve radnje i donijeti sve odluke koje smatra potrebnim za zakonito i uspješno vođenje poslova. Uprava je također zadužena za donošenje normativnih akata kojima se utvrđuje način rada i unutarnja organizacija HBOR-a, donošenje programa kreditiranja, donošenje pojedinačnih odluka o odobrenju kredita i drugih financijskih poslova, odlučivanje o imenovanju i opozivu radnika s posebnim ovlaštenjima, odlučivanje o pravima i obvezama radnika te izvješćivanje Nadzornog odbora. Poslovnik o radu Uprave dostupan je na mrežnoj stranici HBOR-a <https://www.hbor.hr/naslovnica/hbor/o-nama/>.

Članovi Uprave HBOR-a u 2021. godini:

- mr. sc. Tamara Perko, predsjednica Uprave,
- mr. sc. Hrvoje Čuvalo, član Uprave.

Temeljem Kodeksa korporativnog upravljanja HBOR-a i Zakona o reviziji, odlukom Nadzornog odbora osnovan je Revizijski odbor HBOR-a. Revizijski odbor sastavljen je od tri člana od kojih je jedan član Nadzornog odbora HBOR-a, a druga dva člana, od kojih najmanje jedan mora biti neovisan član, imenuje Nadzorni odbor. Iz redova neovisnih članova Revizijskog odbora, Nadzorni odbor imenuje predsjednika.

Sastav članova Nadzornog odbora, Uprave i Revizijskog Odbora objavljuje se u godišnjim izvješćima i na mrežnim stranicama HBOR-a.

Radi osiguranja što efikasnijeg i kvalitetnijeg upravljanja rizicima te svođenja rizika na najmanju mjeru, pri Upravi Banke djeluju i sljedeći odbori: Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, Odbor za procjenu i mjerenje kreditnog rizika, Odbor za upravljanje informacijskim sustavom i Odbor za upravljanje poslovnim promjenama.

Sustav unutarnjih kontrola HBOR-a organiziran je kroz neovisne organizacijske jedinice:

- Neovisna organizacijska jedinica za upravljanje rizicima provodi utvrđivanje, procjenu, odnosno mjerenje, nadzor i kontrolu rizika kojima je HBOR u svom poslovanju izložen ili bi mogao biti izložen,

- Unutarnja revizija HBOR-a kao neovisna organizacijska jedinica provodi provjeru adekvatnosti upravljanja rizicima i sustava unutarnjih kontrola, uključujući i funkciju kontrole rizika i funkciju praćenja usklađenosti, primjenu unutarnjih politika i procedura te postupke u svezi sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma,
- Neovisna funkcija praćenja usklađenosti organizira, koordinira i usmjerava aktivnosti praćenja usklađenosti na razini HBOR-a, savjetuje o pitanjima usklađenosti, upravlja mjerama koje se poduzimaju radi umanjivanja rizika usklađenosti, objedinjuje podatke o praćenju usklađenosti, identificira i ocjenjuje rizike usklađenosti i o tom redovito podnosi izvješća. Osnovna zadaća funkcije praćenja usklađenosti je ograničiti rizik neusklađenosti i njegove negativne posljedice, osigurati usklađenost svih internih akata i poslovnih procesa s relevantnim propisima te promicati načela etičnog poslovanja.

Praćenje usklađenosti

U skladu sa zakonskim zahtjevima, u HBOR-u je uspostavljena Funkcija praćenja usklađenosti. Ova funkcija neovisna je o poslovnim procesima i aktivnostima u kojima neki rizik nastaje, a provodi se decentralizirano u svim organizacijskim jedinicama HBOR-a. Kako bi se bolje reguliralo praćenje usklađenosti i definirale odgovornosti svih zaposlenika i odgovornih osoba za poštivanje relevantnih zakona, propisa, politika, standarda i procedura HBOR-a, na snazi su Politika praćenja usklađenosti i Pravilnik o praćenju usklađenosti. Praćenje usklađenosti obavlja se u skladu s godišnjim planom rada koji je sastavljen na temelju dokumentirane procjene rizika.

Javnost rada

HBOR kontinuirano poduzima korake u smjeru povećanja dostupnosti informacija svim zainteresiranim stranama te proaktivnog informiranja javnosti. Osobita pažnja posvećuje se izvještavanju javnosti o ciljevima rada i mjerama za njihovo ostvarivanje kao i o rezultatima aktivnosti, poštujući pri tome i vodeći računa o zakonom zaštićenim informacijama. Stoga su na mrežnim stranicama HBOR-a dostupne sve informacije o radu, osim onih koje podliježu bankovnoj tajni u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama.⁵⁹ Najave dnevnih redova, te zaključke sa sjednica Nadzornog odbora, Uprave i Kreditnog odbora mogu se pronaći na mrežnoj stranici HBOR-a u rubrici KAKO RADIMO <https://www.hbor.hr/kako-radimo/>.

Tijekom 2021. javnost je redovito informirana o važnim promjenama ili novostima u poslovanju HBOR-a, putem različitih oblika komunikacije: priopćenja za javnost i pisanih odgovora na postavljene upite. Redovito i pravovremeno objavljuje se godišnje financijsko izvješće s izvješćem neovisnog revizora, polugodišnje financijsko izvješće s izvješćem posloводства te kvartalna skraćena financijska izvješća.

⁵⁹ 417-1

U 2021. HBOR je objavio 19 priopćenja kojima je javnost informirana o poslovanju, postignutim poslovnim rezultatima, uvođenju novih i izmjenama postojećih proizvoda i usluga.

HBOR je obveznik primjene Zakona o javnoj nabavi te robu, radove i usluge za potrebe poslovanja nabavlja u skladu s njegovim odredbama. U skladu sa Zakonom o javnoj nabavi, HBOR na svojim mrežnim stranicama objavljuje:

1. Plan nabave roba, usluga i radova za svaku kalendarsku/proračunsku godinu te sve izmjene i dopune Plana
2. Registar Ugovora
3. Gospodarske subjekte s kojima ne smije sklapati Ugovore o nabavi zbog sukoba interesa

U 2021. objavljeno je 27 postupka javne nabave u elektroničkom oglasniku javne nabave, a na mrežnim stranicama HBOR-a bili su objavljeni i postupci jednostavne nabave. Od 1. siječnja 2022. svi postupci jednostavne nabave procijenjene vrijednosti nabave jednake ili veće od 20 tisuća kuna objavljuvat će se u elektroničkom oglasniku javne nabave.

Pristup informacijama omogućen je tijekom cijele godine, radnim danom od 8 do 16 sati. Službenik za informiranje izrađuje i godišnje Izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama koje dostavlja Povjereniku za informiranje. Tijekom 2021. HBOR je primio 17 zahtjeva za pristup informacijama u skladu sa Zakonom o pravu na pristup informacijama. Na mrežnoj stranici HBOR-a, u rubrici PRISTUP INFORMACIJAMA, <https://www.hbor.hr/pristup-informacijama/> korisnici prava na pristup informacijama mogu pronaći više informacija o način podnošenja zahtjeva Službeniku za informiranje.

Antikorupcija

HBOR je, slijedom Antikorupcijskog programa za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu za razdoblje 2010. – 2012., donio mjere otklanjanja uzroka korupcije. Nakon isteka programa svi akti i načini postupanja postali su dio redovite poslovne prakse HBOR-a. Izjava o nepostojanju sukoba interesa dio je obvezne dokumentacije postupka nabave. Javno su objavljeni i dostupni kriteriji za dodjelu sponzorstava i donacija. Redovito se provodi godišnje planiranje rada kontrolnih funkcija. Zaposlenicima je dostupan informativno-edukativni materijal iz područja etike i sukoba interesa, a svi novi zaposlenici prolaze redoviti postupak upoznavanja s ovim temama. U Kodeksu ponašanja HBOR-a definiran je mehanizam za postupanje po prijavama kršenja Kodeksa ponašanja. Kroz redovite preglede i osuvremenjivanje akata nastavljaju se razvijati usvojena načela⁶⁰. Od 2018. godine funkcija praćenja usklađenosti kontinuirano provodi online edukaciju na temu etičkih pravila u prevenciji sukoba interesa, a koja obuhvaća: opća etička načela te odredbe obvezne regulative i dobrovoljnih smjernica te internih akata HBOR-a (Kodeksa korporativnog upravljanja HBOR-a, Zakona o sprječavanju sukoba interesa, Zakona o nabavi, ICC

⁶⁰ 205-1

(International Chamber of Commerce) Guidance on Conflict of Interest, Odluke o donošenju Kodeksa korporativnog upravljanja trgovačkim društvima u kojima Republika Hrvatska ima dionice ili udjele, Poslovnika o radu Uprave HBOR-a, Poslovnika o radu Nadzornog odbora HBOR-a, Politike praćenja usklađenosti, Priručnika o postupanju HBOR-a kao tijela koje provodi financijski instrument ESIF krediti za rast i razvoj) te primjere iz prakse i preporuke. Tijekom 2021. godine provedena je edukacija *Etička pravila - sukob interesa* za nove zaposlenike i zaposlenike koji zbog opravdanih razloga nisu mogli pristupiti edukaciji u prethodnom ciklusu⁶¹. Zaposlenike se osvještava o nužnosti donošenja odluka na temelju etičkih principa i u situacijama koje nisu obuhvaćene propisima i obvezujućim normama, a mogu nastati u poslovnom životu radnika ili organizacije.

Slijedom Zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti (NN 17/19) koji je 1. 7. 2019. stupio na snagu i iz kojeg je za HBOR proizašla obveza imenovanja povjerljive osobe i uspostava sustava unutarnjeg prijavljivanja nepravilnosti, u listopadu 2019. imenovana je Povjerljiva osoba i njezin zamjenik. Povjerljiva osoba je preuzela nadležnost za postupanje po prijavama nepravilnosti (kod unutarnjeg prijavljivanja kao i kod prijavljivanja od trećih strana). U prosincu 2019. donesen je interni akt koji propisuje postupak prijavljivanja nepravilnosti u HBOR-u. U svrhu provođenja postupka po prijavama nepravilnosti, prijave i sumnje na korupciju upućenima od korisnika, radnika i drugih zainteresiranih osoba, predviđen je obrazac za prijavu nepravilnosti. Obrazac za prijavu nepravilnosti i adresa za prijavu objavljena je na mrežnoj stranici HBOR-a na sljedećoj poveznici: <https://www.hbor.hr/naslovnica/hbor/prijava-nepravilnosti-prijevare-sumnje-korupciju/>.

Tijekom 2021. podneseno je četrnaest prijava nepravilnosti. U postupku procjene osnovanosti koji je provela Povjerljiva osoba, utvrđeno je da je devet od četrnaest prijava neutemeljeno, dok je preostalih pet utemeljeno. O svim prijavama informirana je Uprava HBOR-a (pojedine sadrže i preporuke za daljnje postupanje) te je u skladu sa Zakonom o zaštiti prijavitelja nepravilnosti Povjerljiva osoba izvijestila Pučkog pravobranitelja o zaprimljenim prijavama i ishodu postupanja. U okviru mehanizma za prijavu nepravilnosti koji vodi povjerljiva osoba nisu u 2021. zabilježene prijave sumnje na korupciju. Istovremeno, nije bilo pokrenutih sporova protiv HBOR-a čija je osnova bila tužba zbog korupcije, niti je bilo riješenih sporova u korist ili na štetu HBOR-a po pitanju korupcije⁶².

Istovremeno, prijave sumnje na nepravilnosti u provedbi financijskih instrumenata kao i prigovore na odluke poslovnih banaka kojima su odbijeni zahtjev za kredit podnose se na posebnu adresu: esif.nepravilnosti@hbor.hr. Ovaj mehanizam prijave vodi organizacijska jedinica EU fondovi i financijski instrumenti. U 2021. nije bilo zaprimljenih prijava po ovoj osnovi.

⁶¹ 205-2

⁶² 205-3

Sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma

HBOR u svom poslovanju provodi mjere, radnje i postupke u svrhu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u skladu s odredbama Pravilnika o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma i Metodologije za provedbu mjera, radnji i postupaka sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma koji su temeljeni na važećem Zakonu o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma. U 2021. nastavljene su aktivnosti jačanja internog sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (SPNFT). U skladu s propisanim zakonskim obvezama, ovlaštene osobe za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma održale su stručno osposobljavanje i edukaciju zaposlenika HBOR-a vezano uz primjenu mjera, radnji i postupaka u svrhu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Istovremeno, ovlaštena osoba i njezin zamjenik i sami su pohađali online stručne skupove i edukacije na temu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma te su radnicima pružali savjetodavnu i praktičnu pomoć u konkretnim poslovnim situacijama.

Lokalne zajednice

Sponzorstva i donacije

HBOR u okviru svojih aktivnosti usmjerenih na razvoj društvene zajednice daje donacije i sponzorstva pri čemu prednost imaju projekti koji su povezani s misijom HBOR-a i koji pridonose stvaranju novih vrijednosti temeljenih na znanju, kulturnom nasljeđu i prirodnom bogatstvu s ciljem održivog i ravnomjernog razvitka svih krajeva Republike Hrvatske. Cilj dodjele ovakvih sredstava je stvaranje pozitivnog ozračja i promoviranje izvrsnosti u lokalnoj zajednici i društvu u cjelini.

HBOR dodjeljuje donacije i sponzorstva na temelju Pravilnika o postupcima i kriterijima dodjele donacija i sponzorstava, koji je zajedno s kriterijima za dodjelu objavljen na mrežnoj stranici HBOR-a u rubrici DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE. Pravilnik je usklađen s Uredbom Vlade RH o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge. HBOR objavljuje rezultate provedenih natječaja za donacije, kao i informacije o primateljima manjih donacija, većih izvanrednih donacija i sponzorstava u rubrici DONACIJE I SPONZORSTVA. Postupak dodjele sponzorstava i donacija kao i javna objava primatelja u skladu je sa Zakonom o pravu na pristup informacijama te preporukama Antikorupcijskog programa Vlade RH za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu⁶³.

Tijekom 2020. i 2021. javni natječaji za dodjelu donacija nisu raspisani, ali se donacije dodjeljuju na zahtjev. Tijekom 2021. dodijeljeno je 13 manjih donacija u ukupnom iznosu 63.800 kuna i pojedinačnim iznosima do 5.000 kuna te šest izvanrednih većih donacija u ukupnom iznosu od 2,05 milijuna kuna. Svih šest izvanrednih većih donacija dodijeljeno je za humanitarne projekte primateljima na potresom pogođenim područjima Siska i Sisačko-moslavačke županije. Pet od šest izvanrednih većih donacija dodijeljeno je iz sredstava donacije poljske razvojne banke BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO (BGK), a jedna u pojedinačnom iznosu od 165.000 kuna iz sredstava HBOR-a. Kriteriji dodjele donacija i sponzorstava u 2021. godini, kao i popis primatelja donacija i sponzorstava u 2020. i 2021. godini objavljeni su na mrežnim stranicama HBOR-a u rubrici DONACIJE I SPONZORSTVA – KRITERIJI.

<https://www.hbor.hr/naslovnica/hbor/kriteriji-dodjelu-sponzorstava-manjih-donacija/>

⁶³ Antikorupcijski program Vlade RH za trgovačka društva (TD) u većinskom državnom vlasništvu za razdoblje 2010. – 2012.

Organizacijski profil

HBOR⁶⁴ potiče sustavan, održiv i ravnomjeran gospodarski i društveni razvitak u skladu s općim strateškim ciljevima Republike Hrvatske.

Osnovne djelatnosti HBOR-a su: financiranje obnove i razvitka hrvatskog gospodarstva, financiranje infrastrukture, poticanje izvoza, potpora razvitku malog i srednjeg poduzetništva, poticanje zaštite okoliša i osiguranje izvoza hrvatskih roba i usluga od netržišnih rizika. Prema usvojenoj Strategiji poslovanja za razdoblje 2020. – 2024. godine, HBOR će biti fokusiran na poticanje: razvoja tržišta vlasničkog i kvazi-vlasničkog kapitala u RH, ekonomski i socijalno uravnoteženog i održivog regionalnog, ruralnog i urbanog razvoja RH, internacionalizaciju i globalizaciju hrvatskog gospodarstva, poticanje oporavka od pandemije bolesti COVID-19 te konkurentnosti uz naglasak na inovacije, digitalnu transformaciju i industriju 4.0 i poticanje klimatski i energetske neutralnog gospodarstva kroz energetske učinkovitost, obnovljive izvore energije i zaštitu okoliša. HBOR svoje poslovne aktivnosti primarno fokusira na Republiku Hrvatsku, ali svojim kreditnim linijama i poslovima osiguranja izvoza daje podršku i hrvatskim izvoznima⁶⁵. Najveći osigurani izvozni promet ostvaren je prema kupcima u Francuskoj, Ukrajini, Bjelorusiji, Latviji i Grčkoj⁶⁶.

Sjedište HBOR-a je u Zagrebu gdje banka posluje na tri lokacije. HBOR ima i šest područnih ureda:

- Područni ured za Dalmaciju
- Područni ured za Istru
- Područni ured za Liku
- Područni ured za Primorje i Gorski Kotar
- Područni ured za sjeverozapadnu Hrvatsku
- Područni ured za Slavoniju i Baranju⁶⁷

Osnivač i stopostotni vlasnik HBOR-a je Republika Hrvatska. Država jamči za obveze HBOR-a bezuvjetno, neopozivo i na prvi poziv te bez izdavanja posebne jamstvene isprave. Odgovornost Republike Hrvatske kao jamca za obveze HBOR-a je solidarna i neograničena.⁶⁸

Na dan 31. 12. 2021. u HBOR-u su bila zaposlena 375 zaposlenika⁶⁹. U 2021. nije bilo znatnih promjena u HBOR-u ili dobavljačkom lancu⁷⁰.

⁶⁴ 102-1

⁶⁵ 102-4

⁶⁶ 102-6

⁶⁷ 102-3

⁶⁸ 102-5

⁶⁹ 102-7

⁷⁰ 102-10

Vrijednosti

Vrijednosti HBOR-a⁷¹ su stručnost, proaktivnost, inovativnost, održivost, fleksibilnost i učinkovitost te transparentnost.

Vrijednosti HBOR-a	
Stručnost	<p>U okviru aktivnosti utvrđenih Zakonom o HBOR-u, HBOR će djelovati kao centar kompetentnosti za financijsko strukturiranje i ostvarenje projekata za javni i privatni sektor, omogućujući korisnicima jednostavan pristup financijskim proizvodima, informacijama u vezi s raspoloživim izvorima financiranja i drugim informacijama bitnim za ostvarivanje ciljeva utvrđenih Zakonom o HBOR-u i Strategijom poslovanja 2020. – 2024. Temelj naše stručnosti su znanja i vještine zaposlenika kojima posvećujemo posebnu pozornost. U razvoj svojih zaposlenika svakodnevno ulažemo znatna vlastita sredstva, ali i učinkovito koristimo ostale raspoložive izvore poput sredstava fondova EU te međunarodnih financijskih institucija. Vlastitu stručnost i neprekidnu težnju izvrsnosti i dalje ćemo poticati znatnim ulaganjima u edukaciju i usavršavanje zaposlenika koji su osnova našeg uspjeha.</p>
Proaktivnost	<p>Proaktivan pristup predstavlja jednu od ključnih vrijednosti koja će za HBOR biti iznimno važna u narednome petogodišnjem razdoblju. Naime, uloga razvojnih banaka i institucija jest pravovremeno prepoznavanje potreba domaćega gospodarskog sustava, što je moguće ostvariti isključivo kroz proaktivan pristup u prikupljanju informacija putem istraživanja tržišta, komunikaciji s ključnim dionicima, razvoju i primjeni novih proizvoda, kao i predstavljanju HBOR-ovih učinaka na gospodarstvo u cjelini. Proaktivnost kao pristup te karakteristika organizacije i zaposlenika prožima se u svim našim aktivnostima i organizacijskim vrijednostima, a posljedično i u strateškim ciljevima HBOR-a.</p>

⁷¹ 102-16

<p>Inovativnost</p>	<p>Inovacije i podrška inovativnim projektima jedan su od ključnih preduvjeta za stvaranje veće dodane vrijednosti, konkurentnosti, dugoročne održivosti i stabilnosti razvoja domaćeg gospodarstva. S obzirom na dosadašnji niži intenzitet ulaganja domaćeg gospodarstva u istraživanje, razvoj i inovacije, HBOR će u narednome petogodišnjem razdoblju posebnu pozornost posvetiti sustavnoj podršci inovacijama kako bi postale neizostavan dio poslovne kulture zemlje. HBOR će inovacije promicati i razvojem inovativnih financijskih proizvoda koji će poticati suradnju različitih dionika hrvatskoga poslovnog, javnog i znanstvenog okruženja te podržati razvoj domaćega financijskog tržišta. Integracijom inovativnosti u vlastite vrijednosti i organizacijsku kulturu HBOR dodatno naglašava stalna unaprjeđenja, proaktivnost i napredak kao ključne poluge vlastitog poslovanja i poslovnog uspjeha.</p>
<p>Održivost</p>	<p>Ekonomski, ekološki i socijalno održivi razvoj predstavlja jednu od glavnih vrijednosti nacionalnog, regionalnog, ali i globalnog razvoja. Bilo da je riječ o održivom financiranju i orijentaciji prema dugoročnoj dobrobiti cijele zajednice bilo o HBOR-ovoj unutarnjoj/institucionalnoj održivosti, HBOR će težiti pružanju usluga, proizvoda i aktivnosti koji doprinose održivom razvoju društva, ali su istovremeno financijski opravdane za održivo poslovanje HBOR-a. HBOR će u narednom petogodišnjem razdoblju staviti težište na razvoj održivog financiranja na hrvatskom tržištu kao jednog od preduvjeta dugoročne dobrobiti cjelokupne zajednice, kako na nacionalnoj tako i međunarodnoj razini. Sve navedene aktivnosti HBOR će provoditi vodeći računa o financijskoj održivosti poslovanja banke.</p>
<p>Fleksibilnost i učinkovitost</p>	<p>Kako bi ostvario svoje ciljeve na području rasta cjelokupnoga hrvatskog gospodarstva, HBOR će u narednome petogodišnjem razdoblju ulagati veće napore u usklađivanje svoje organizacijske strukture i procesa s dobrim bankarskim praksama i praksama drugih razvojnih banaka, a sve radi učinkovitijeg poslovanja i fleksibilnijeg pristupa svojim korisnicima. Važna komponenta u doprinosu uspješnom ostvarenju ciljeva svakako je učinkovitija upotreba tehnologije.</p>

Transparentnost	Kao financijska institucija u vlasništvu Republike Hrvatske koja pruža potporu poslovnom i društvenom okruženju, jedna od bitnih vrijednosti HBOR-a je transparentnost aktivnosti, kako prema unutarnjem tako i prema vanjskom okruženju. Ovo nastojanje obuhvaća stalno izvještavanje o aktivnostima te jasno i informativno obavještavanje svih unutarnjih i vanjskih dionika. Nadalje, HBOR će nastaviti mjeriti i objavljivati godišnje rezultate u smislu ostvarenih gospodarskih učinaka u prethodnoj godini. HBOR će nastojati povećavati pozitivne utjecaje i smanjiti negativne utjecaje na okruženje te primjereno upravljati rizicima prema ljudima i okolišu koji proizlaze iz HBOR-ovih aktivnosti. Transparentnost poslovanja će i nadalje biti osigurana redovitim revizijama poslovanja, kao i razvojem sustava izvještavanja o utjecajima aktivnosti HBOR-a na ukupan razvoj Republike Hrvatske i društva u cjelini ⁷² .
------------------------	--

Pregled najvažnijih financijskih informacija za HBOR

U milijunima kuna	2019.	2020.	2021.
Ukupna imovina	26.446,49	28.680,36	28.249,99
Bruto krediti	26.571,11	27.197,29	26.329,34
Ukupni kapital i rezerve	10.267,10	10.354,62	10.567,73
Ukupni prihodi	702,69	657,97	728,64
Ukupni rashodi	(547,64)	(578,63)	(541,56)
Dobit	155,05	79,34	187,08
Kamatni prihodi	664,59	621,34	676,17
Kamatni rashodi	(311,56)	(244,19)	(184,61)
Neto kamatni prihod	353,03	377,15	491,56 ⁷³

Napomena: HBOR nije obveznik poreza na dobit

⁷² 102-16

⁷³ 201-1

Tijekom 2021. godine HBOR je kreditiranjem, izdavanjem garancija i osiguranjem izvoza podržao 1.797 projekata s ukupnim iznosom od 7,7 milijardi kuna.

1.797 PODRŽANIH PROJEKATA

7,7 MILIJARDI KUNA

Najveći dio odobrenja odnosi se na kreditiranje – u izvještajnoj godini kreditima je podržano 1.193 projekata s iznosom većim od gotovo 5 milijardi kuna.

HBOR pribavlja dugoročna sredstva opće i posebne namjene na financijskim tržištima, najčešće u obliku kredita i povremeno dužničkih vrijednosnih papira, s ciljem osiguranja dostatnih financijskih sredstava za poslovanje HBOR-a i financiranje kreditne aktivnosti. Pribavljanje sredstava posebne namjene odvija se putem međunarodnih financijskih institucija, razvojnih banaka i drugih srodnih institucija, dok se sredstva opće namjene pribavljaju na domaćem i međunarodnim financijskim tržištima.

Više od 89 posto ukupnog HBOR-ovog zaduženja realizirano je putem međunarodnih financijskih institucija od kojih najznačajniji udio ima Europska investicijska banka. Što se tiče namjena, preko 48 posto ukupnog zaduženja namijenjeno je financiranju malog i srednjeg poduzetništva, s oko 24 posto zaduženja financiraju se projekti srednje kapitaliziranih poduzeća, dok se s oko 12 posto zaduženja financiraju projekti jedinica lokalne samouprave.⁷⁴

HBOR ima zaključene sporazume o suradnji s 57 različitih izvozno-kreditnih agencija, izvoznih banaka, razvojnih banaka te s međunarodnim financijskim institucijama iz cijelog svijeta, čime je hrvatskim gospodarstvenicima omogućeno dobivanje informacija i kvalitetnije usluge pri nastupu na inozemnim tržištima i suradnji s inozemnim partnerima.

⁷⁴ 102-9

Članstva

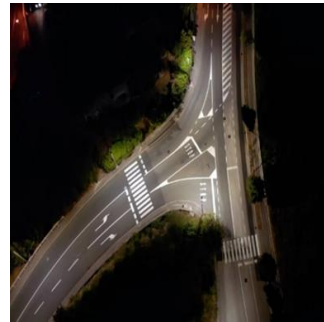
HBOR je član ili sudjeluje u radu ili upravljanju brojnih poslovnih udruženja, klubova i komora, a svoja članstva i dostupne komunikacijske mehanizme koristi u svrhu razvoja poslovanja te razvoja svojih proizvoda i usluga, razmjene informacija, kao i ugradnje najboljih praksi u svoje poslovne procese.

Aktivnosti se provode kroz sudjelovanje predstavnika HBOR-a u upravnim tijelima i ekspertnim skupinama, raspravama, edukativnim programima, dijeljenjem dobrih praksi, davanjem doprinosa u različitim studijama i operativnim vodičima. Ove dobro uhodane međunarodne sektorske platforme suradnje i dijaloga doprinijele su brznoj reakciji bankarskog sektora i HBOR-a u uvjetima pandemije 2021. godine. Istovremeno, nove europske politike u području ostvarenja ciljeva Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama i Agende 2030, ključne su teme na dnevnom redu svih međunarodnih udruženja i 2021., čime je široka mreža članova ovih udruženja aktivno uključena u rješavanje globalnih izazova.

Europska udruga dugoročnih investitora – ELTI izdala je u studenom 2021. brošuru *FIT FOR FINANCING 55 – Doprinos europskih nacionalnih promotivnih banaka i institucija*⁷⁵, a koja donosi neke odabrane primjere raznolikih održivih projekata koje financiraju članice ELTI. Među prikazanim projektima 9 razvojnih banaka u Europi, nalaze se i 2 primjera financiranja javne rasvjete u gradovima Kastav i Knin koje je predstavio HBOR.

Udruga dugoročnih infrastrukturnih investitora (LTIIA), čiji je ELTI član, izdala je u listopadu 2021. izvještaj o izazovima i prilikama za ulagače u socijalnu infrastrukturu. Među prikazanim projektima, objavljen je HBOR-ov projekt financiranja socijalne infrastrukture vrtića u Zadru.

**Social Infrastructure:
from challenge
to opportunity for investors**

OCTOBER 2021

Long-term
Infrastructure
Investors
Association

⁷⁵ https://www.eltia.eu/images/ELTI_Brochure_-_Fit_for_Financing_55.pdf

Ključna međunarodna članstva⁷⁶ HBOR-a:

	Aktivnosti udruženja	Glavne teme u 2021.
	Europska udruga javnih banaka - EAPB okuplja europske javne financijske institucije oko relevantnih tema: EU regulative financijskih institucija, EU fondova, državnih potpora, računovodstva i financija, tržišta kapitala, održivog financiranja i drugih sektorskih tema	<ul style="list-style-type: none"> • održivo financiranje (taksonomija, ESG rizici, zelene obveznice, nefinancijsko izvještavanje) • BASEL IV • MFF, InvestEU • odgovor banaka na krizu uzrokovanu pandemijom
	Europska udruga dugoročnih investitora - ELTI okuplja mrežu nacionalnih promotivnih banaka i institucija. Udruženje informira svoje članove o raspravama, inicijativama i mjerama koje provode institucije EU, pokreće istraživačke studije, održava konferencije i zastupa zajedničke interese članova kod institucija EU.	<ul style="list-style-type: none"> • odgovor banaka na krizu uzrokovanu pandemijom COVID-19 • InvestEU, EU Taksonomija • RRF (Mehanizam za oporavak i otpornost) • održivo financiranje • socijalna stanogradnja
	Međunarodni klub za financiranje razvoja – IDFC ima misiju doprinosti globalnom razvoju. Teme i područja od zajedničkog značaja za članice IDFC-a su klimatske promjene, infrastruktura, društveni razvoj, inovacije, smanjenje siromaštva, zaštita okoliša i zeleni projekti.	<ul style="list-style-type: none"> • ravnopravnost spolova • bioraznolikost, borba protiv klimatskih promjena • usklađivanje aktivnosti banaka s ciljevima OR
	Mreža europskih financijskih institucija za malo i srednje poduzetništvo – NEFI okuplja 18 financijskih institucija iz 18 zemalja članica. NEFI promiče tematiku malog i srednjeg poduzetništva s EU institucijama i drugim MSP povezanim europskim asocijacijama te pruža stručnu ekspertizu o specifičnim europskim promotivnim financijskim shemama.	<ul style="list-style-type: none"> • novi zakonodavni prijedlozi za razdoblje programiranja 2014-2020 • promoviranje financijskih instrumenata kao alata financiranja malih i srednjih poduzetnika • inovativno financiranje
	Bernska unija je svjetsko udruženje izvozno-kreditnih osiguravatelja čiji su članovi izvozno-kreditne agencije, privatni osiguravatelji kreditnog i političkog rizika te multilateralne institucije koje pružaju osiguravateljske proizvode, garancije i neke vrste direktnog financiranja međunarodne trgovine. Misija udruženja je poticanje međunarodne trgovine kroz provođenje zajedničkih načela kreditiranja i ulaganja.	<ul style="list-style-type: none"> • Supsaharska Afrika; Net Zero izvozni krediti • Privatno tržište kreditnog osiguranja tijekom pandemije; suradnja privatnih i državnih izvozno kreditnih osiguratelja tijekom i nakon pandemije • Utjecaj klimatskog rizika na rejting države i trošak zaduženja • Suradnja privatnih i javnih financijskih institucija u svrhu financ. zelene tranzicije i održivog razvoja • Vladine mjere u svrhu podrške MSP
	UN-ov program zaštite okoliša Financijska inicijativa–UNEP FI je partnerstvo između UN programa zaštite okoliša i financijskog sektora radi mobilizacije privatnog sektora za financiranje održivog razvoja. UNEP FI surađuje s više od 400 članova-banaka, osiguravatelja i investitora i preko 100 podržavajućih institucija – sve u svrhu stvaranja financijskog sektora čije aktivnosti donose pozitivne utjecaje na ljude i planet.	<ul style="list-style-type: none"> • klimatske promjene • ekosustavi • Ciljevi održivog razvoja i mjerenje utjecaja • društvena pitanja i zaštita ljudskih prava
	UN Global Compact je međunarodna inicijativa Ujedinjenih naroda iz 2000. godine koja povezuje poslovni sektor s agencijama UN-a, vladama i civilnim društvom u održavanju temeljnih vrijednosti iz područja ljudskih prava, radnih prava, okoliša i borbe protiv korupcije.	<ul style="list-style-type: none"> • Ciljevi održivog razvoja, okolišni rizici i prilike, društveni utjecaji i prilike, ljudska i radna prava • upravljanje održivošću, održive prakse, održivi razvoj i održivo financiranje; održivost u dobavljačkim lancima
	Europska mreža investitora u fondove rizičnog kapitala (European Venture Fund Investors Network - EVFIN) je neformalna platforma za dijalog i suradnju koja okuplja javne ulagače iz 16 europskih zemalja radi razmjene informacija i najboljih praksi.	<ul style="list-style-type: none"> • oporavak od pandemije
	INVEST EUROPE je najveće svjetsko udruženje pružatelja privatnog kapitala koje zastupa europska poduzeća za privatni kapital, rizični kapital i ulaganja u infrastrukturu, kao i njihove investitore, uključujući neke od najvećih europskih mirovinskih fondova i osiguravatelja.	<ul style="list-style-type: none"> • rekordna aktivnost za industriju rizičnog kapitala kao posljedica ubranog oporavka od pandemije • EU održivo financiranje, • Klimatske promjene, ugradnja ESG
	Udruženje banaka srednje i istočne Europe – BACEE promovira svoje članice na međunarodnom financijskom tržištu, pri čemu nudi široku paletu usluga kao što su analize banaka, informacije o bankama, procjene rizika te konzultantske usluge za članove.	<ul style="list-style-type: none"> • utjecaj pandemije COVID-19 na financijski sektor • digitalizacija

⁷⁶ 102-12

HBOR je član Povjerenstva za razvojnu i humanitarnu pomoć kojeg vodi Ministarstvo vanjskih i europskih poslova⁷⁷ i kojem je službeni globalni okvir Program za održivi razvoj 2030. sa 17 ciljeva održivog razvoja, Plan za djelovanje iz Adis Abebe o financiranju razvoja, Pariški sporazum o klimatskim promjenama, Svjetski humanitarni sastanak na vrhu, Agenda za humanost i Okvir za smanjenje rizika od katastrofa iz Sendaia⁷⁸.

Tijekom čitave 2021. sastanci Radne skupine za izvozne kredite Vijeća EU (*Council Working Group on Export Credits - Export Credit Group (ECG)*), na kojima HBOR-ovi predstavnici sudjeluju u sklopu hrvatske delegacije predvođene Ministarstvom financija, zbog pandemije bolesti COVID-19 održavali su se u virtualnom obliku. Vijećem EU predsjedali su Portugal i Slovenija koji su klimatska pitanja postavili visoko u prioritete svojih programa predsjedanja. Poticanje strategije održivog rasta bilo je u središtu djelovanja radne skupine u kojoj su se vodile rasprave na koji način europski službeno podržani izvozni krediti mogu pridonijeti održivom rastu.

Aktivnosti grupe bile su također usmjerene na implementaciju europskih zelenih politika u prakse izvozno-kreditnih agencija. U tom pogledu HBOR je u okvirima Radne skupine sudjelovao u određivanju daljnjih koraka koje će EU poduzimati u OECD-u s ciljem modernizacije OECD Sporazuma o službeno podupiranim izvoznim kreditima (*OECD Arrangement on Officially Supported Export Credits*), revizije Sektorskog sporazuma o izvoznim kreditima za projekte proizvodnje električne energije iz ugljena (*Sector Understanding on Export Credits for Coal Fired Electricity Generation Projects – CFSU*) te Sektorskog sporazuma za obnovljive izvore energije, ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu klimatskim promjenama (*Sector Understanding on Export Credits for Renewable Energy, Climate Change Mitigation and Adaptation, and Water Projects – CCSU*). Kao rezultat ovih napora u listopadu 2021. postignut je dogovor među Sudionicama OECD Sporazuma o reviziji Sektorskog sporazuma za projekte proizvodnje električne energije iz ugljena te je znatno ograničena službena podrška ovakvim projektima⁷⁹.

Više o članstvima HBOR-a u međunarodnim udruženjima nalazi se na web stranici HBOR-a: <https://www.hbor.hr/naslovnica/hbor/medunarodna-suradnja/>.

⁷⁷ Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 18. 1. 2018. osnovano je Nacionalno vijeće za održivi razvoj na čijem je čelu predsjednik Vlade Republike Hrvatske, a administrativne poslove za Vijeće obavlja Ministarstvo vanjskih i europskih poslova koje ujedno prati, analizira i koordinira provedbu ciljeva Agende 2030 u Hrvatskoj.

⁷⁸ 102-13

⁷⁹ Podrška se može dati samo projektima koji koriste CCUS tehnologiju (carbon capture utilisation and storage) ili projektima za ugradnju ovakve tehnologije. Također se mogu podržavati projekti dobave opreme za postojeće elektrane za smanjenje emisija, onečišćenja zraka ili vode pod uvjetom da se ne produžuje vijek trajanja elektrane ili povećanje kapaciteta postojeće elektrane.

Zainteresirane strane

Zainteresirane strane u odnosu na HBOR su osobe koje utječu na HBOR ili su pod utjecajem odluka i aktivnosti HBOR-a. Zainteresirane strane HBOR-a (abecednim redom) su: država i tijela javne vlasti, inozemne i domaće financijske institucije, investitori/dobavljači, korisnici, lokalna zajednica i nevladine organizacije, mediji, regulatorna tijela, rejting agencije, zaposlenici i znanstvene institucije.⁸⁰ HBOR prati stavove zainteresiranih strana i ocjenjuje njihovu utemeljenost te poduzima potrebne korake u postupnom unapređivanju odnosa i izgradnji transparentnosti.⁸¹ HBOR aktivno i otvoreno komunicira sa zainteresiranim stranama, s posebnim naglaskom na unapređenje kvalitete komunikacije s korisnicima.⁸²

Praksa izvještavanja

HBOR izdaje godišnje izvješće o društvenoj odgovornosti i održivosti (nefinancijsko izvješće)⁸³ za razdoblje od 1. 1. 2021. do 31. 12. 2021.⁸⁴ Datum objave zadnjeg izvještaja za razdoblje od 1. 1. 2020. do 31. 12. 2020. bio je 31. 8. 2021.⁸⁵

U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, nije bilo značajnih promjena u izvještajnoj praksi. Osim načela UN Global Compacta kojima se standardno koristi u pripremi izvještaja, u izradi ovog izvještaja HBOR se nastavlja rukovoditi GRI Standardom - standardom Globalne inicijative za izvještavanje⁸⁶⁸⁷, kao i ciljevima održivog razvoja u identifikaciji onih kojima direktno i indirektno doprinosi. Pri identifikaciji materijalnih pitanja, HBOR se rukovodio međunarodnim standardima i sporazumima, EU politikama i propisima, Strategijom poslovanja HBOR-a za razdoblje 2020. - 2024. i drugim internim dokumentima, kao i ocjenama i procjenama zainteresiranih strana vezano uz relativnu važnost materijalnih pitanja, ciljeva održivog razvoja i pristupa upravljanju⁸⁸. Materijalna pitanja odražavaju nefinancijske utjecaje HBOR-a koji se odnose na sjedište u Zagrebu na tri lokacije i šest područnih ureda u Hrvatskoj ako u izvješću nije drukčije naznačeno⁸⁹. Ovim izvještajem nisu obuhvaćeni materijalni utjecaji Grupe HBOR.

Grupa HBOR priprema:

- odvojene financijske izvještaje matice – HBOR
- konsolidirane financijske izvještaje koji uključuju HBOR i društva pod njegovom kontrolom – ovisna društva⁹⁰.

⁸⁰ 102-40

⁸¹ 102-42

⁸² 102-43

⁸³ 102-52

⁸⁴ 102-50

⁸⁵ 102-51

⁸⁶ 102-48

⁸⁷ 102-54

⁸⁸ 102-49

⁸⁹ 102-46

⁹⁰ 102-45

Financijski izvještaji sastavljaju se i pripremaju radi pružanja informacija o financijskom položaju, uspješnosti poslovanja i promjenama financijskog položaja HBOR-a i Grupe HBOR kako bi njihovi korisnici mogli donositi odgovarajuće ekonomske odluke te pružanja financijskih podataka o provedbi aktivnosti Grupe HBOR.

Kontakt: dop@hbor.hr⁹¹

⁹¹ 102-53

GRI tablica sadržaja

GRI POKAZATELJ ⁹²	INFORMACIJA	POGLAVLJE	UN GLOBAL COMPACT
PROFIL ORGANIZACIJE			
102-1	Ime organizacije	Organizacijski profil	✓
102-2	Aktivnosti, robne marke, proizvodi i usluge	Zadovoljstvo korisnika	✓
102-3	Sjedište organizacije	Organizacijski profil	
102-4	Lokacija poslovnih aktivnosti	Organizacijski profil	
102-5	Struktura vlasničkih odnosa	Organizacijski profil	✓
102-6	Tržišta	Organizacijski profil	✓
102-7	Veličina organizacije	Organizacijski profil	✓
102-8	Zaposlenici i ostali radnici	Ravnopravnost spolova	✓
102-9	Dobavljački lanac	Pregled najvažnijih financijskih informacija za HBOR	✓
102-10	Značajne promjene u organizaciji i dobavljačkom lancu	Organizacijski profil	✓
102-11	Primjena načela opreznosti	Transparentnost	✓
102-12	Vanjske inicijative	Članstva	✓
102-13	Članstvo u udruženjima	Članstva	
STRATEGIJA			
102-14	Izjava najviše rangirane osobe u organizaciji	Izjava Uprave	
102-15	Ključni utjecaji, rizici i mogućnosti	Izjava Uprave, Održivo i odgovorno financiranje u fokusu EU-a, Naše okruženje, Okvir za procjenu materijalnih utjecaja, Transparentnost, Financiranje – podrška zaštiti klime i okoliša, Organizacijski profil - Vrijednosti	✓
ETIKA I INTEGRITET			
102-16	Vrijednosti, standardi i načela ponašanja	Vrijednosti, Korporativno upravljanje	✓
102-17	Mehanizmi traženja savjeta i izražavanja zabrinutosti vezanih uz etičnost	Korporativno upravljanje	✓
UPRAVLJANJE			
102-18	Upravljačka struktura	Upravljačka tijela	✓

⁹² 102-55

UKLJUČIVANJE DIONIKA			
102-40	Lista dionika	Zainteresirane strane	✓
102-41	Dogovori kolektivnog pregovaranja	Beneficije	✓
102-42	Prepoznavanje i odabir dionika	Zainteresirane strane	
102-43	Pristup uključivanju dionika	Zainteresirane strane, Okvir za procjenu materijalnih utjecaja HBOR-a	✓
102-44	Ključne teme i zabrinutosti	Okvir za procjenu materijalnih utjecaja HBOR-a	✓
PRAKSA IZVJEŠTAVANJA			
102-45	Entiteti uključeni u konsolidirane financijske izvještaje	Praksa izvještavanja	
102-46	Određivanje sadržaja izvještaja i granica tema	Praksa izvještavanja	
102-47	Lista materijalnih pitanja	Okvir za procjenu materijalnih utjecaja	
102-48	Promjene u odnosu prethodno objavljene informacije	Praksa izvještavanja	
102-49	Promjene u izvještavanju	Praksa izvještavanja	
102-50	Izveštajno razdoblje	Praksa izvještavanja	
102-51	Datum zadnjeg izvještaja	Praksa izvještavanja	
102-52	Izveštajni ciklus	Praksa izvještavanja	
102-53	Osoba za kontakt	Praksa izvještavanja	
102-54	Izjava o izvještavanju u skladu s GRI Standardom	Praksa izvještavanja	
102-55	GRI tablica sadržaja	Praksa izvještavanja	
EKONOMSKI UČINAK			
201-1	Izravno stvorena i distribuirana ekonomska vrijednost	Pregled najvažnijih financijskih informacija za HBOR	
201-2	Financijske posljedice i drugi rizici i prilike vezane uz klimatske promjene	Izjava Uprave, Financiranje – podrška zaštiti klime i okoliša	
201-3	Obveze organizacije koje se odnose na definirani mirovinski plan	Beneficije	✓
201-4	Značajna financijska pomoć primljena od vlade	Pregled najvažnijih financijskih informacija za HBOR	
NEIZRAVNI EKONOMSKI UTJECAJI			
203-1	Ulaganja u infrastrukturu i prateće usluge	Financiranje i podrška poduzetništvu i razvoju	

203-2	Značajan neizravan ekonomski utjecaj	Financiranje i podrška poduzetništvu i razvoju	
BORBA PROTIV KORUPCIJE			
205-1	Postotak i ukupan broj poslovnih jedinica podvrgnutih analizi korupcijskog rizika	Korporativno upravljanje, Antikorupcija	✓
205-2	Komunikacija i obuka o antikorupcijskim politikama i procedurama	Korporativno upravljanje, Antikorupcija	✓
205-3	Potvrđeni incidenti korupcije i poduzete mjere	Korporativno upravljanje, Antikorupcija	✓
ENERGIJA			
302-1	Potrošnja energije unutar organizacije	Energija	✓
302-4	Smanjenje potrošnje energije	Energija	✓
OTPAD			
306-3	Stvoreni otpad	Otpad	✓
ZAPOSLENJE			
401-1	Nova zaposlenja i fluktuacija zaposlenika	Dijalog sa zaposlenicima	✓
401-2	Beneficije osigurane zaposlenicima koji rade puno radno vrijeme, a koje nisu osigurane zaposlenicima zaposlenima privremeno ili na djelomično radno vrijeme	Beneficije	✓
401-3	Roditeljski dopust	Ravnopravnost spolova	
ODNOSI ZAPOSLENIKA I UPRAVE			
402-1	Najmanje razdoblje obavijesti o promjenama u poslovanju	Komunikacija sa zaposlenicima	✓
ZDRAVLJE I SIGURNOST NA RADU			
403-1	Sustav upravljanja zdravljem i sigurnošću	Zdravlje i sigurnost	✓
403-2	Identifikacija opasnosti, procjena rizika i istraživanje nezgoda	Zdravlje i sigurnost	✓
403-4	Sudjelovanje radnika, konzultacije i komunikacija o zdravlju i sigurnosti	Zdravlje i sigurnost	✓
403-5	Edukacija radnika o zdravlju i sigurnosti	Zdravlje i sigurnost	✓
403-8	Radnici uključeni u sustav upravljanja zdravljem i sigurnošću	Zdravlje i sigurnost	✓
403-9	Ozljede na radu	Zdravlje i sigurnost	✓
403-10	Bolesti povezane sa zanimanjem	Zdravlje i sigurnost	✓
OBUKA I OBRAZOVANJE			
404-1	Prosječan godišnji broj sati obuke po zaposleniku prema kategoriji zaposlenika	Razvoj zaposlenika	✓
404-2	Programi za stjecanje vještina i cjeloživotno učenje koji podupiru	Razvoj zaposlenika	✓

	stalnu mogućnost zapošljavanja zaposlenika te im pomažu u uspješnom okončanju radnog vijeka		
404-3	Postotak zaposlenika koji dobivaju redovitu ocjenu radnog učinka i individualnog razvoja	Razvoj zaposlenika	✓
RAZNOLIKOST I JEDNAKE MOGUĆNOSTI			
405-1	Raznolikost u upravljačkim tijelima	Ravnopravnost spolova	✓
NEDISKRIMINACIJA			
406-1	Ukupan broj slučajeva diskriminacije i poduzetih korektivnih mjera	Komunikacija sa zaposlenicima	✓
MARKETING I OZNAČAVANJE			
417-1	Označavanje proizvoda i usluga i zahtjevi za informacije o proizvodima i uslugama	Transparentnost Javnost rada	